

Enotni trg za storitve

Ukrepi Komisije za odpravo ovir za čezmejne storitve še vedno ne zadostujejo



EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

Vsebina

Odstavek

01–24 | Glavna sporočila

01–07 | Zakaj je to področje pomembno

08–24 | Kaj je Sodišče ugotovilo in kaj priporoča

25–109 | Podrobneje o opažanjih Sodišča

25–54 | **Ukrepi Komisije za odpravo ovir za storitve na enotnem trgu so bili brez jasnih ciljev in strateških ambicij**

25–32 | Komisija do leta 2025 ni sprejela ustreznih ukrepov za odpravo najpomembnejših ovir za čezmejne storitve

33–43 | Strategija Komisije za enotni trg do leta 2025 je osredotočena na storitve, vendar v njej ni jasnih ciljev in ambicioznih ukrepov

44–49 | Nedavna priporočila za posamezne države niso spodbudila držav članic k obsežni reformi predpisov v terciarnih sektorjih

50–54 | Zelo malo držav članic je mehanizem za okrevanje in odpornost uporabilo za reformo terciarnih sektorjev

55–80 | **Komisija se je pri uveljavljanju pravil enotnega trga za storitve srečevala z velikimi izzivi**

56–58 | Pojmi, uporabljeni za pravila enotnega trga, niso bili vedno jasni

59–61 | Nekatere države članice so zamujale z izvajanjem direktive o storitvah

62–68 | Pri uradnem obveščanju Komisije o novih ovirah so znatne vrzeli, zaradi katerih je to obveščanje večinoma neuspešno

69–74 | Pri obravnavi pritožb v zvezi s storitvami, ki jo je izvajala Komisija, so bile slabosti

75–80 | Zaključevanje pritožb Komisiji je bilo včasih dolgotrajno, mala podjetja pa so bila prikrajšana

81–93 | Orodja za olajšanje čezmejnih storitev so bila pretežno neučinkovita

- 83–87 | Točke EKT še ne izpolnjujejo svoje vloge, kot je predvidena v direktivi o storitvah
- 88–89 | Podjetja so redko uporabljala mrežo SOLVIT za reševanje pravnih vprašanj, ki izhajajo iz čezmejnih storitev
- 90–93 | Projektna skupina za uveljavljanje pravil enotnega trga je na področju storitev dosegla skromne konkretne rezultate

94–109 | Stroški, koristi in morebitni učinek nadaljnjega povezovanja trga storitev še niso dovolj ocenjeni

- 94–97 | Enotni trg EU za storitve je razmeroma dobro povezan, vendar ostaja še veliko ovir
- 98–101 | Ključni kazalniki smotrnosti Komisije za enotni trg ne zagotavljajo dovolj informacij o storitvah
- 102–109 | Komisija še ni izvedla celovitega vrednotenja stroškov in koristi povezovanja enotnega trga storitev

Priloge

Priloga I – O reviziji

Priloga II – Ukrepi v okviru strategije Komisije iz leta 2025

Priloga III – Reforme, povezane s storitvami, vključene v nacionalne načrte za okrevanje in odpornost

Priloga IV – Anketa o direktivi o storitvah med točkami EKT

Priloga V – Rezultati ankete med točkami EKT

Kratice

GLOSAR

Odgovori Komisije

Časovnica

Revizijska ekipa

01

Glavna sporočila

Zakaj je to področje pomembno

- 01** Prosti pretok storitev je ena od štirih svoboščin, ki so bile uvedene z Rimsko pogodbo leta 1957. Posamezniki in podjetja imajo pravico do čezmejnega opravljanja in prejemanja storitev brez diskriminacije ali neupravičenih omejitev, s čimer spodbujajo gospodarsko povezovanje in konkurenco¹. Svoboda čezmejnega opravljanja storitev podjetjem omogoča, da pod posebnimi pogoji začasno napotijo delavce v drugo državo članico².
- 02** Terciarni sektor trenutno pomeni približno 70 % bruto domačega proizvoda (BDP) in zaposlenosti v EU³. Hkrati razpoložljivi podatki kažejo, da storitve pomenijo le 20 % trgovine med državami članicami⁴.

¹ Pogodba o delovanju Evropske unije (PDEU), člen 26(2) ter člena 49 in 56.

² Direktiva (EU) 2018/957 o spremembi Direktive 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev.

³ Pregled enotnega trga, Evropska komisija (25. november 2024).

⁴ *Europe's two trillion euro dividend: Mapping the Cost of Non-Europe, 2019-24*, Služba Evropskega parlamenta za raziskave, Evropski parlament, 2019.

- 03** Pri storitvah so še vedno precejšnje ovire, zato ni mogoče v celoti izkoristiti prednosti enotnega trga. Približno 60 % ovir za enotni trg storitev, opredeljenih leta 2002, 20 let pozneje še ni odpravljenih⁵. Za področje storitev so še vedno značilne znatne razlike v nacionalnih zahtevah za izdajo dovoljenj in potrdil, zaradi česar je opravljanje storitev v drugi državi članici za podjetja težavno in drago. Te dolgotrajne ovire, vključno z razlikujočimi se nacionalnimi predpisi, obremenjujočimi upravnimi postopki in omejitvami poklicne mobilnosti, še naprej ovirajo poslovno dejavnost in cenovno konkurenco.
- 04** [Nedavna študija](#) opozarja na neizkoriščen potencial za znatne gospodarske koristi, ki bi jih bilo mogoče doseči z nadaljnjim povezovanjem storitev. Po mnenju Komisije bi se z ambicioznimi dodatnimi reformami v terciarnem sektorju do leta 2027 ustvaril dodatni potencial rasti v višini 2,5 % BDP EU⁶.
- 05** V [poročilu Maria Draghija iz leta 2024](#) o prihodnosti evropske konkurenčnosti je napovedano, da bo v prihodnosti trgovina znotraj EU rasla na področju storitev, vendar je regulativno breme za evropska podjetja veliko in se še povečuje. V skladu s [poročilom Enrica Lette](#) o prihodnosti enotnega trga je treba še odpraviti pomembne ovire, da bi se v celoti izkoristil potencial enotnega trga storitev.
- 06** Pri reviziji, pri kateri je bil poudarek na [Direktivi 2006/123/ES](#) (v nadaljnjem besedilu: direktiva o storitvah), je bilo ocenjeno, ali je Komisija uspešno odpravila ovire za storitve, ki otežujejo rast in razvoj v EU. Sodišče je preučilo, ali:
- (a) je Komisija vzpostavila jasen in celovit pristop za krepitev enotnega trga storitev,
 - (b) je Komisija uspešno uveljavila pravila enotnega trga storitev,
 - (c) so bila orodja za olajšanje čezmejnih storitev učinkovita,
 - (d) je Komisija spremljala vključevanje storitev na enotni trg ter ocenila stroške, koristi ter učinek direktive o storitvah.

⁵ [COM\(2023\) 162](#), Sporočilo Komisije ob 30. obletnici enotnega trga.

⁶ *A general equilibrium analysis of the economic impact of the post-2006 EU regulation in the services sector. JRC Working Papers on Territorial Modelling and Analysis No. 03/2022*, Evropska komisija, Sevilla, JRC128322.

- 07** Revizija je zajemala obdobje med letoma 2015 in 2025, pri čemer je bil glavni poudarek na ukrepih, ki jih je Komisija sprejela od leta 2020. Sodišče pričakuje, da bodo njegova opazanja Komisiji v pomoč pri uspešnejšem povezovanju enotnega trga storitev. Za več informacij o ozadju ter več podrobnosti o obsegu revizije in revizijskem pristopu glej [Prilogo I](#).

Kaj je Sodišče ugotovilo in kaj priporoča

- 08** Sodišče je na splošno ugotovilo, da so ukrepi Komisije za odpravo ovir za čezmejne storitve še vedno nezadostni.
- 09** Komisija je sicer sprejela ukrepe za odpravo ovir na enotnem trgu, vendar njeni pristopi niso vsebovali jasnih ciljev, niso bili osredotočeni na gospodarski učinek in so bili brez strateških ambicij. Komisija se je pri izvrševanju pravil enotnega trga za storitve opirala predvsem na postopke za ugotavljanje kršitev. Vendar ni vedno pravočasno ukrepala, kadar nacionalna zakonodaja držav članic ni bila skladna z direktivo o storitvah ali so te sprejele ukrepe, s katerimi so ogrozile povezovanje trgov.
- 10** Komisija je podprla države članice pri olajševanju čezmejnih storitev, vendar podjetja še vedno nimajo popolnega dostopa do informacij, ki jih potrebujejo za uporabo storitev v drugi državi članici. Nazadnje, Komisija nima ustreznih podatkov za posamezne sektorje, ki so potrebni za ustrezno opredelitev in spremljanje ovir za povezovanje enotnega trga storitev, ter še ni dovolj analizirala stroškov, koristi in morebitnega učinka njihove odprave.

Ukrepi Komisije za odpravo ovir za storitve na enotnem trgu so bili brez jasnih ciljev, poudarka na gospodarskem učinku in strateških ambicij

- 11** Komisija je med letoma 2015 in 2025, tj. v obdobju, zajetem v revizijo Sodišča, sprejela več strateških dokumentov za zmanjšanje ovir za čezmejne storitve, zlasti s [strategijo za pravičnejši in bolj poglobljen evropski enotni trg iz leta 2015](#), [dolgoročnim akcijskim načrtom za boljše izvajanje in uveljavljanje pravil enotnega trga iz leta 2020](#) ter novo [strategijo za enotni trg iz leta 2025](#).
- 12** Vendar pristop Komisije k odpravi ovir za čezmejne storitve do leta 2025 ni bil strateško osredotočen. Komisija zlasti ni imela vzpostavljenega postopka za ustrezno razvrščanje svojih ukrepov in njihovo usmerjanje na ovire, ki bi lahko najbolj vplivale na uspešno delovanje enotnega trga (odstavki [25–32](#)).

- 13** Kljub sprejetju strategije Komisije za enotni trg leta 2025 se razmere niso bistveno spremenile. Čeprav je v strategiji namenjen večji poudarek storitvam in politični odgovornosti za spremembe, se strategija pretežno opira na orodja, ki glede na izkušnje iz preteklosti verjetno ne bodo zelo uspešna (odstavki [33–43](#)).



Priporočilo 1

Sprejeti jasnejšo in ambicioznejšo strategijo za enotni trg storitev

Komisija naj:

- (a) pripravi in izvaja na dokazih temelječ, trden pristop k ocenjevanju ovir za čezmejne storitve s posebnim poudarkom na morebitnih gospodarskih stroških in koristih njihove odprave;
- (b) začne izvajati ciljno usmerjene in ambicioznejše ukrepe za odpravo ovir na enotnem trgu storitev, pri čemer naj se osredotoči na sektorje z največjim učinkom na povezovanje trgov; ter
- (c) letno poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o napredku pri odpravljanju teh ovir.

Ciljni rok za izvedbo: konec leta 2027.

- 14** Svet lahko v okviru evropskega semestra na podlagi predloga Komisije na države članice naslovi priporočila za posamezne države (CSR), da bi spodbudil regulativne reforme v terciarnih sektorjih. Sodišče je ugotovilo, da je Komisija to orodje različno uporabljala, in izrekla priporočila, ki so imela omejen učinek. Število priporočil se je od pandemije COVID-19, ko je Komisija pričakovala, da bodo države članice obravnavale vse izzive ali pomemben del izzivov, opredeljenih v priporočilih za posamezne države, znatno zmanjšalo. Poleg tega pa v teh priporočilih niso bile dovolj upoštevane druge pobude Komisije za olajšanje čezmejnih storitev. V obiskanih državah članicah nobeno od priporočil za posamezne države doslej ni privedlo do obsežnih reform v ključnih terciarnih sektorjih (odstavki [44–49](#)).
- 15** Poleg tega je zelo malo držav članic mehanizem za okrevanje in odpornost (RRF) uporabilo za reformo terciarnih sektorjev in odpravo regulativnih ovir, čeprav so bile pozvane, naj svoje načrte mehanizma za okrevanje in odpornost uskladijo s priporočili za posamezne države (odstavki [50–54](#)).



Priporočilo 2

Dejavneje uporabiti proces evropskega semestra in pogojenosti pri financiranju za odpravo ključnih ovir za čezmejne storitve

Komisija naj:

- (a) v primerih, kadar je to relevantno in temelji na analizi in prednostnem razvrščanju za posamezne države, dosledneje uporablja proces evropskega semestra in priporočila za posamezne države za odpravo ključnih ovir za čezmejne storitve, hkrati pa priporočila uskladi z drugimi povezanimi pobudami;
- (b) uporabi pogojenosti iz večletnega finančnega okvira za obdobje po letu 2027 za spodbujanje držav članic k izvajanju potrebnih reform za odpravo ovir za čezmejne storitve.

Ciljni rok za izvedbo: konec leta 2028.

Komisija se je pri uveljavljanju pravil enotnega trga za storitve srečevala z velikimi izzivi

- 16** Namen direktive o storitvah je zagotoviti svobodo ustanavljanja podjetij v drugi državi članici in začasno čezmejno opravljanje storitev. Vendar pojem „začasno“ ni jasno opredeljen. Zato morajo nacionalni organi za vsak primer posebej oceniti, ali se opravljanje storitev šteje za začasno, kar povzroča pravno negotovost in nepotrebne stroške za ponudnike storitev (odstavki [55–58](#)).
- 17** Nekaterе države članice so kljub jasni sodni praksi in postopkom za ugotavljanje kršitev znatno upočasnile izvajanje direktive o storitvah ali z regulativnimi ali upravnimi ukrepi celo ogrozile povezovanje enotnega trga storitev (odstavki [59–61](#)).
- 18** V skladu z direktivo o storitvah morajo države članice Komisijo uradno obvestiti o vseh novih zakonodajnih, regulativnih ali upravnih zahtevah, ki vplivajo na ustanavljanje in opravljanje čezmejnih storitev. Vendar so v sistemu uradnega obveščanja znatne pomanjkljivosti in Komisija ni vedno ustrezno obveščena o novih ovirah (odstavki [62–68](#)).
- 19** Pritožbe podjetij so eno najučinkovitejših orodij, ki jih ima Komisija na voljo za odkrivanje domnevnih kršitev pravil EU o storitvah in ovir. Za take pritožbe ni uporabila niti pravila *de minimis* (za katerega v direktivi o storitvah sedaj ni nobene določbe) niti dovolj jasnih meril za prednostno razvrščanje. Zato je veliko sredstev namenila zadevam z omejenim pomenom za enotni trg (odstavki [69–74](#)).

- 20** Komisiji je uspelo skrajšati povprečno trajanje obravnave pritožb v zvezi s storitvami, vendar so dolgotrajni postopki še vedno pogosti in v nekaterih primerih trajajo več kot pet let, zaradi česar so zlasti prikrajšani manjši ponudniki storitev. Mali ponudniki imajo zaradi s tem povezanih pravnih stroškov in nepredvidljivosti izida le malo spodbud, da bi pri nacionalnih sodiščih vložili pritožbe v zvezi z ovirami za dostop do trga (odstavki [75–80](#)).



Priporočilo 3

Pojasniti zakonodajo, pri uveljavljanju pravil pa se osredotočiti na zadeve z znatnim vplivom na enotni trg

Komisija naj:

- (a) pri pregledu direktive o storitvah, ki ga bo opravila v okviru priprave zakonodajnega predloga, brez poseganja v odločitve zakonodajalcev jasneje opredeli sorazmernost novih nacionalnih zahtev in uradnega obveščanja Komisije o njih;
- (b) se osredotoči na učinkovito uveljavljanje zadev, ki znatno vplivajo na povezovanje enotnega trga storitev, in ga prednostno obravnava;
- (c) uspešneje podpira manjša podjetja, kadar je kršena njihova pravica do opravljanja čezmejnih storitev, na primer tako, da jih podpre v sodnih postopkih zoper prekomerne regulativne ali upravne ovire pred nacionalnimi sodišči.

Ciljni rok za izvedbo: konec leta 2027.

Orodja, ki so jih Komisija in države članice uporabljale za olajšanje čezmejnih storitev, so bila večinoma neučinkovita

- 21** Komisija in države članice imajo na voljo različna orodja za olajšanje nemotenega delovanja enotnega trga, vključno s čezmejnimi storitvami, kot so enotne kontaktne točke, mreža SOLVIT in projektna skupina za uveljavljanje pravil enotnega trga. Vendar enotne kontaktne točke pogosto niso zagotovile dostopa do elektronskih postopkov in informacij, ki se zahtevajo v direktivi o storitvah, mreža SOLVIT se je redko uporabljala za storitve, projektna skupina za uveljavljanje pravil enotnega trga pa je pri odpravljanju ovir za storitve dosegla le skromne rezultate (odstavki [81–93](#)).



Priporočilo 4

Okrepiti obstoječa orodja za olajšanje čezmejnih storitev

Komisija naj:

- (a) v sodelovanju z državami članicami izboljša elektronski dostop do informacij prek enotnih kontaktnih točk ter uspešneje podpira podjetja pri zagotavljanju čezmejnih storitev;
- (b) v sodelovanju z državami članicami poveča učinek projektne skupine za uveljavljanje pravil enotnega trga tako, da da prednost odpravi nacionalnih ovir z velikim učinkom na trg enotnih storitev ter
- (c) v primerih, v katerih ni verjetno, da bi projektna skupina za uveljavljanje pravil enotnega trga uspešno odpravila ovire, predlaga zakonodajne predloge, če so se vsa druga sredstva izkazala za neuspešna.

Ciljni rok za izvedbo: konec leta 2027.

Morebitni učinek nadaljnjega povezovanja trga storitev na rast in zaposlovanje še ni bil zadostno ocenjen

- 22** Po podatkih Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj je enotni trg za storitve že dobro povezan, vendar drugi viri kažejo, da bi bilo na tem trgu še vedno mogoče doseči znatne koristi, če bi se še nadalje odpravljale obstoječe ovire za storitve (odstavki [94–97](#)).
- 23** Komisija uporablja kazalnike smotrnosti za prikaz napredka pri povezovanju enotnega trga. Vendar ti kazalniki ne ustrezajo povsem svojemu namenu, za posamezne sektorje pa ni ustreznih podatkov (odstavki [98–101](#)).
- 24** Komisija še ni dovolj analizirala stroškov in koristi povezovanja enotnega trga storitev ali učinka, ki so ga sedanji regulativni okvir in ovire doslej imeli na rast in zaposlovanje (odstavki [102–109](#)).



Priporočilo 5

Spremljati in vrednotiti napredek pri dokončnem oblikovanju enotnega trga za storitve

Komisija naj:

- (a) nadalje oblikuje ustrezne kazalnike, s katerimi se merijo ovire za storitve, in jih uporabi za spremljanje napredka, doseženega pri povezovanju trga storitev skozi čas;
- (b) oceni dosedANJI prispevek regulativnega okvira EU za storitve k rasti in zaposlovanju ter morebitni učinek odprave ovir.

Ciljni rok za izvedbo: konec leta 2027.

Podrobneje o opažanjih Sodišča

Ukrepi Komisije za odpravo ovir za storitve na enotnem trgu so bili brez jasnih ciljev in strateških ambicij

Komisija do leta 2025 ni sprejela ustreznih ukrepov za odpravo najpomembnejših ovir za čezmejne storitve

- 25** Sodišče je v svojem [posebnem poročilu iz leta 2016 o izvajanju direktive o storitvah](#) ugotovilo, da Komisija po začetku veljavnosti direktive leta 2006 ni oblikovala celovite strategije za okrepitev enotnega trga storitev. Pri sedanji reviziji je preučilo, ali je Komisija od leta 2015 tako strategijo oblikovala. Pričakovalo bi, da bodo v taki strategiji jasno opredeljeni cilji Komisije za odpravo ovir za storitve na enotnem trgu ter določen skladen sklop ciljno usmerjenih in časovno omejenih ukrepov.

- 26** Komisija je leta 2015 sprejela strategijo za pravičnejši in bolj poglobljen evropski enotni trg, ki je vključevala več ukrepov za storitve⁷. V njej so bile predlagane pomembne zakonodajne pobude za poenostavitev postopkov za ponudnike storitev, kot so potni list za storitve, da bi se povečala gotovost in zmanjšale ovire za čezmejni dostop, poenostavljen postopek uradnega obveščanja o novih nacionalnih zahtevah v skladu z direktivo o storitvah in predlog direktive o preskusu sorazmernosti. Na koncu je bil leta 2018 sprejet le preskus sorazmernosti za regulirane poklice. Zato morajo države članice oceniti, ali so novi ali spremenjeni predpisi za regulirane poklice upravičeni, nediskriminatorni, primerni za doseganje njihovih ciljev in ne bolj omejevalni, kot je potrebno⁸. Komisija je leta 2021 umaknila druge predloge, saj ni bilo verjetno, da bi bil dosežen politični kompromis s Svetom in Evropskim parlamentom, ne da bi bili ogroženi glavni cilji pobude.
- 27** Komisija mora vsaka tri leta pregledati ustreznost direktive o storitvah ter Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti izčrpno poročilo o njeni uporabi⁹. Komisija takih poročil ni redno objavljala, vendar je leta 2021 opravila pregled stanja glede pravnih in upravnih ovir v terciarnem sektorju ter jih ocenila, pri čemer je stanje leta 2017 primerjala s stanjem leta 2006, ko je direktiva začela veljati¹⁰. Cilj postopka, ki ga je izvedla Komisija, je bil dokumentirati obstoj ali neobstoj omejitev, vendar Komisija ni ocenila njihove sorazmernosti ali upravičenosti. V poročilu je bilo ugotovljeno majhno zmanjšanje absolutne ravni ovir za storitve med letoma 2006 in 2017 v skoraj vseh sektorjih in to, da so potrebna dodatna prizadevanja za reforme.
- 28** Ker Komisija ni imela celovitih novejših podatkov, je Sodišče v šestih državah članicah, ki jih je obiskalo (Nemčija, Estonija, Francija, Italija, Litva in Madžarska) preučilo razvoj na področju ovir od pregleda stanja, ki ga je Komisija izvedla leta 2021. Pregledalo je tudi metodologijo Komisije za ocenjevanje omejevalnosti ovir za čezmejne storitve.

⁷ [COM\(2015\) 550](#), Sporočilo Komisije o izpopolnitvi enotnega trga: več priložnosti za prebivalstvo in gospodarstvo.

⁸ [Direktiva \(EU\) 2018/958](#) o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev. Glej tudi [Posebno poročilo Sodišča 10/2024](#) o priznavanju poklicnih kvalifikacij v EU.

⁹ [Direktiva o storitvah](#), člen 41.

¹⁰ [Mapping and assessment of barriers in the services sector - Summary report](#), Evropska komisija, 2021.

- 29** Komisija je v pregledu stanja iz leta 2021 opredelila zelo omejevalne ovire v svobodnih poklicih, kot so tisti na področju prava, davčnega svetovanja, arhitekture, gradbeništva, obrti, maloprodaje in turizma, na primer turistični vodniki. Sodišče je ugotovilo, da je od pregleda stanja leta 2017 prišlo zgolj do nekaj sprememb in da nobena od šestih držav članic ni uvedla pomembnih reform na teh področjih, še več, uvedene so bile nove ovire ([okvir 1](#)).

Okvir 1

Primeri ovir za storitve v Nemčiji in Litvi

V Nemčiji je regulativni okvir za arhitekte in odvetnike postal manj omejevalen, leta 2020 pa je bilo ponovno reguliranih dvanajst obrtniških poklicev, ki od leta 2004 niso bili regulirani. Razlog za to je bil, da so nemški organi ugotovili, da ima deregulacija negativne posledice, kot so povečanje števila gospodarsko nevzdržnih novoustanovljenih podjetij, spremembe zahtev zadevnih panog in pomanjkanje ustreznega usposabljanja med novimi udeleženci na trgu.

V Litvi prizadevanja nacionalnih organov za zmanjšanje upravnih in regulativnih bremen niso bila uspešna zaradi omejene podpore podjetij, zlasti v primerih, ko bi se z odpravo ovir lahko povečala konkurenca na zadevnih trgih. Primer za to je sektor turističnih vodnikov, v katerem poskusi ministrstva, da bi zmanjšalo zahteve za izdajo dovoljenj, od leta 2023 niso bili uspešni, ker so združenja, ki zastopajo sektor, zagovarjala ohranitev obstoječega sistema izdajanja dovoljenj.

- 30** Sodišče je ugotovilo, da v metodologiji Komisije za razvrstitev omejitev kot pomembnih to, da obstajajo nacionalni sektorski predpisi, zadostuje za razvrstitev med „zelo omejevalne“. Poleg tega je točkovanje za razvrstitev temeljilo zgolj na analizi pravnih določb, niso pa bile ocenjene gospodarske posledice tega, da se regulativna pravila ne odpravijo.
- 31** Komisija je posodobila svoja priporočila za reforme poklicnih storitev¹¹, vendar ni predstavila novih zakonodajnih predlogov, na primer za spremembo direktive o storitvah, niti ni opredelila, kako bi bilo treba v prihodnosti ovire zmanjšati ali odpraviti. Ocena Komisije ni sprožila pobud za pregled ali reformo zadevnih ovir v nobeni od šestih držav članic.

¹¹ Sporočilo Komisije COM(2021) 385 o pregledu izvajanja in posodobitvi priporočil za reforme na področju regulacije poklicnih storitev iz leta 2017.

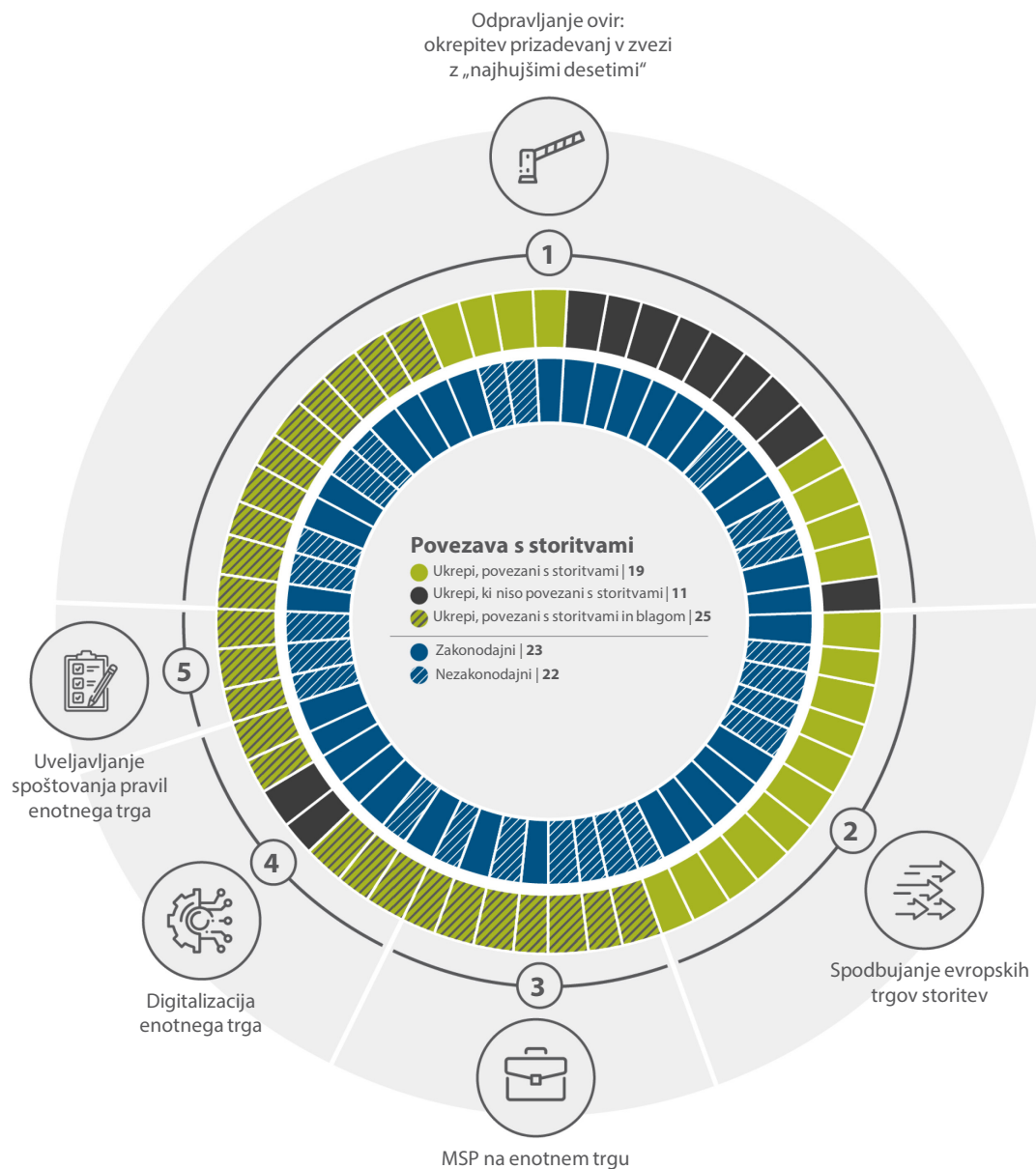
- 32** Zato Komisija nima celovitih in posodobljenih informacij o ovirah za čezmejne storitve na enotnem trgu ter ni vzpostavila jasnega pristopa za razvrščanje ovir glede na njihov pomen in morebitni vpliv na enotni trg.

Strategija Komisije za enotni trg do leta 2025 je osredotočena na storitve, vendar v njej ni jasnih ciljev in ambicioznih ukrepov

- 33** Komisija je leta 2025 sprejela novo strategijo za spodbujanje nadaljnjega povezovanja enotnega trga¹². Strategija vključuje 55 ukrepov, od katerih se več kot polovica nanaša na zakonodajo EU (zakonodajni ukrepi), drugi pa so nezakonodajni ukrepi, kot so hitrejši postopki in boljše smernice za države članice ali usklajeno izvajanje pravil (*slika 1* in *Priloga II*).

¹² COM(2025) 500, Sporočilo Komisije o strategiji za enostaven, brezhibno delujoč in močan enotni trg.

Slika 1 – Ukrepi, predvideni v strategiji Komisije za enotni trg iz leta 2025



„Najhujših deset“: sklop ovir za enotni trg, ki jih je Komisija opredelila na podlagi posvetovanj z deležniki. Vključujejo zapleteno ustanavljanje in poslovanje podjetij, preveč zapletena pravila EU itd.

Vir: Sodišče na podlagi podatkov Evropske komisije

- 34** Sodišče je ocenilo, ali so bili v strategiji opredeljeni temeljni vzroki za ovire na enotnem trgu storitev, določeni jasni cilji glede tega, kaj želi Komisija doseči, ali je bila strategija celovita in ali so bili v njej predlagani dovolj ambiciozni ukrepi z jasnimi ciljnimi datumi za izvedbo.

- 35** Sodišče je ugotovilo, da so bile v strategiji natančno opredeljene težave, ki preprečujejo, da bi bilo mogoče v celoti izkoristiti potencial enotnega trga storitev, na primer razdrobljeni, omejevalni in razlikujoči se nacionalni predpisi o storitvah ter obremenjujoči postopki za napotitev delavcev. Pozitivno je, da je strategija iz leta 2025 jasno osredotočena na terciarne sektorje, pomembne za enotni trg, za katere Komisija meni, da bi lahko zagotovili največjo ekonomsko dodano vrednost ter so najpomembnejši za digitalno in zeleno preobrazbo. Vendar v strategiji še vedno ni jasno opredeljeno, kaj namerava Komisija doseči, predlagani ukrepi pa niso dovolj ambiciozni, kot je pojasnjeno v nadaljevanju.
- 36** Eno od ključnih področij, na katerem je po mnenju Komisije potrebna intervencija, je področje reguliranih storitev, ki jih je v EU trenutno približno 5 700. Komisija ob zmanjšanju števila ovir za storitve za 10 % pričakuje 0,5-odstotno povečanje bruto dodane vrednosti EU¹³. Vendar v strategiji ni pojasnjeno, kako namerava Komisija ta cilj zmanjšanja ovir doseči. Zaenkrat še ni analize o tem, na katere terciarne sektorje regulacija še posebej negativno vpliva. Regulacija je lahko včasih koristna tudi, kadar so na primer določene stroge zahteve glede kakovosti in udeleženci na trgu nimajo drugih informacij o kakovosti storitev, ki se zagotavljajo na trgu. Sodišče je v svojem [posebnem poročilu iz leta 2024 o priznavanju poklicnih kvalifikacij](#) v EU ugotovilo, da ukrepi Komisije za spodbujanje držav članic k zmanjšanju števila reguliranih poklicev niso prinesli rezultatov.
- 37** Po mnenju Komisije je zapletenost pravil za začasno napotitev delavcev še vedno ena od glavnih ovir za podjetja. Strategija Komisije se nanaša na zakonodajno pobudo, ki se je začela izvajati novembra 2024 in naj bi poenostavila objavo izjav o napotitvi prek javnega vmesnika¹⁴. Vendar je imelo leta 2025 le devet držav članic¹⁵ namen, da uvedejo vmesnik, zato ni verjetno, da bi se z njim znatno zmanjšala sedanja razdrobljenost nacionalnih pravil in postopkov za začasno napotitev delavcev.
- 38** V strategiji so predvideni tudi drugi ukrepi za odpravo ovir za storitve, vključno z zakonodajnimi predlogi, namenjenimi preprečevanju nadaljnje regulativne razdrobljenosti ter olajšanju digitalnega ustanavljanja podjetij in njihovega poslovanja na enotnem trgu. Vendar Komisija do konca leta 2025 ni pripravila časovnih načrtov, v katerih bi bilo pojasnjeno, kako bi bilo mogoče doseči merljive rezultate.

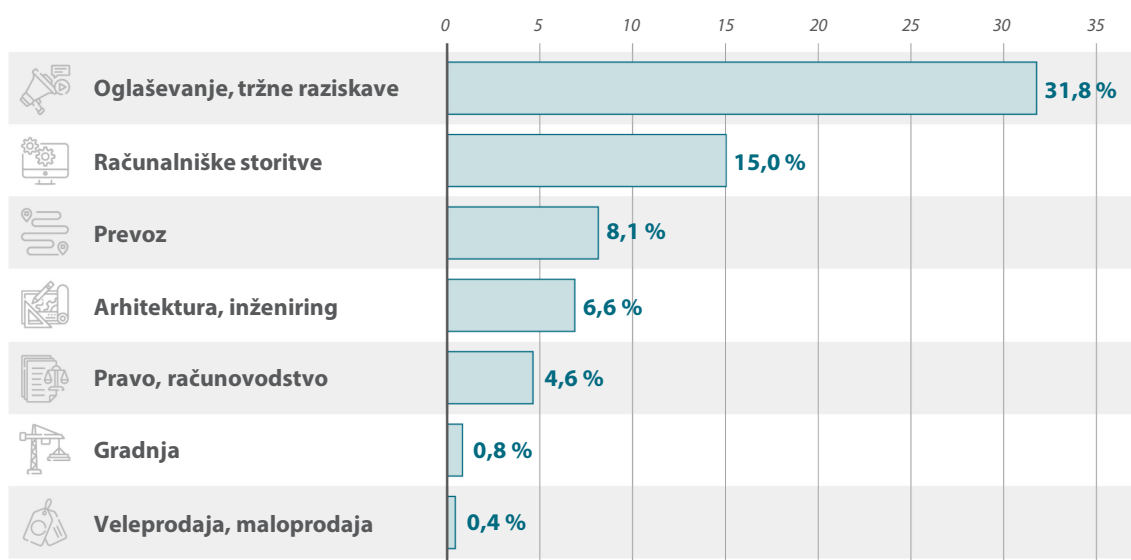
¹³ Prav tam, str. 13.

¹⁴ [COM/2024/531](#), Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o javnem vmesniku, povezanem z informacijskim sistemom za notranji trg, za izjavo o napotitvi delavcev.

¹⁵ Češka, Nemčija, Irska, Grčija, Litva, Madžarska, Poljska, Portugalska in Slovenija.

- 39** Komisija namerava uporabiti svoja znatna pooblastila za odločanje v zvezi z enotnim trgom, zato je predvidela približno 23 možnih zakonodajnih pobud. Vendar so za področje storitev še vedno značilne znatne razlike v nacionalnih zahtevah za izdajo dovoljenj in potrdil, zaradi česar je opravljanje storitev v drugi državi članici za podjetja težavno in drago, predvideni ukrepi pa so še vedno nejasni. Sodišče ugotavlja tudi, da se je Komisija v preteklosti večinoma odločila za direktive, kot je direktiva o storitvah. Njihov prenos v nacionalno zakonodajo je trajal več let in je državam članicam omogočal precejšnjo diskrecijsko pravico pri razlagi, spodbujal pa je tudi razlikujoča se nacionalna pravila.
- 40** Komisija poziva države članice, naj prevzamejo večjo odgovornost za enotni trg. Da bi jim pri teh prizadevanjih pomagala, predlaga imenovanje visokih uradnikov („šerp“) v nacionalnih vladah, da bi se spodbudila uporaba pravil enotnega trga in pospešilo odpravljanje ovir. Vendar še vedno ni jasno, kako se lahko države članice zavežejo, da bodo odpravile ovire in regulativno razdrobljenost.
- 41** Za nekatere terciarne sektorje je značilna intenzivnejša čezmejna trgovina in imajo zato večji potencial za spodbujanje trgov storitev ter povečanje rasti in zaposlovanja (*slika 2*). Komisija namerava sprejeti ukrepe za olajšanje industrijskih storitev in do konca leta 2026 načrtuje pripravo zakonodajnega predloga za zmanjšanje ovir v gradbenem sektorju. To je pomemben korak naprej, ki bo Komisiji omogočil boljšo uporabo njenih virov. Vendar so po podatkih Komisije za enotni trg morda drugi sektorji še pomembnejši.

Slika 2 | Intenzivnost čezmejne trgovine storitvenih podsektorjev (2023)



Intenzivnost trgovine je izračunana kot trgovina (povprečni uvoz in izvoz) v primerjavi s prihodki od prodaje za leto 2023.

Vir: Sodišče na podlagi podatkov Evropske komisije

- 42** V strategiji evropski semester ni omenjen. Obstaja torej tveganje, da ukrepi, sprejeti v okviru strategije, ne bodo dobro usklajeni z ocenami in priporočili za posamezne države za storitve v okviru evropskega semestra in nasprotno.
- 43** Na splošno je Komisija v svoji strategiji iz leta 2025 opredelila pomembne ovire za storitve in prednostno obravnavala ukrepe za njihovo odpravo. V strategiji so določeni informativni datumi za začetek izvajanja več specifičnih ukrepov. Nekatere od njih je Komisija že začela izvajati, kot je bilo načrtovano. Na primer, v začetku leta 2026 je začela izvajati izboljšave postopka uradnega obveščanja na podlagi direktive o storitvah, brez katerega bi Komisija pripravila zakonodajni predlog za akt o preprečevanju ovir na enotnem trgu do leta 2027. V začetku drugih ukrepov so zamude (na primer pri pobudi o čezmejnem najemu avtomobilov). Na koncu Sodišče ugotavlja tudi, da v strategiji za vse ukrepe ni dovolj opredeljeno, kaj namerava Komisija doseči in do kdaj. To je prvi korak k bolj povezanemu enotnemu trgu, vendar Sodišče hkrati meni, da strategija še vedno nima ambicij, potrebnih za nadaljnje obsežno vključevanje terciarnega sektorja v enotni trg.

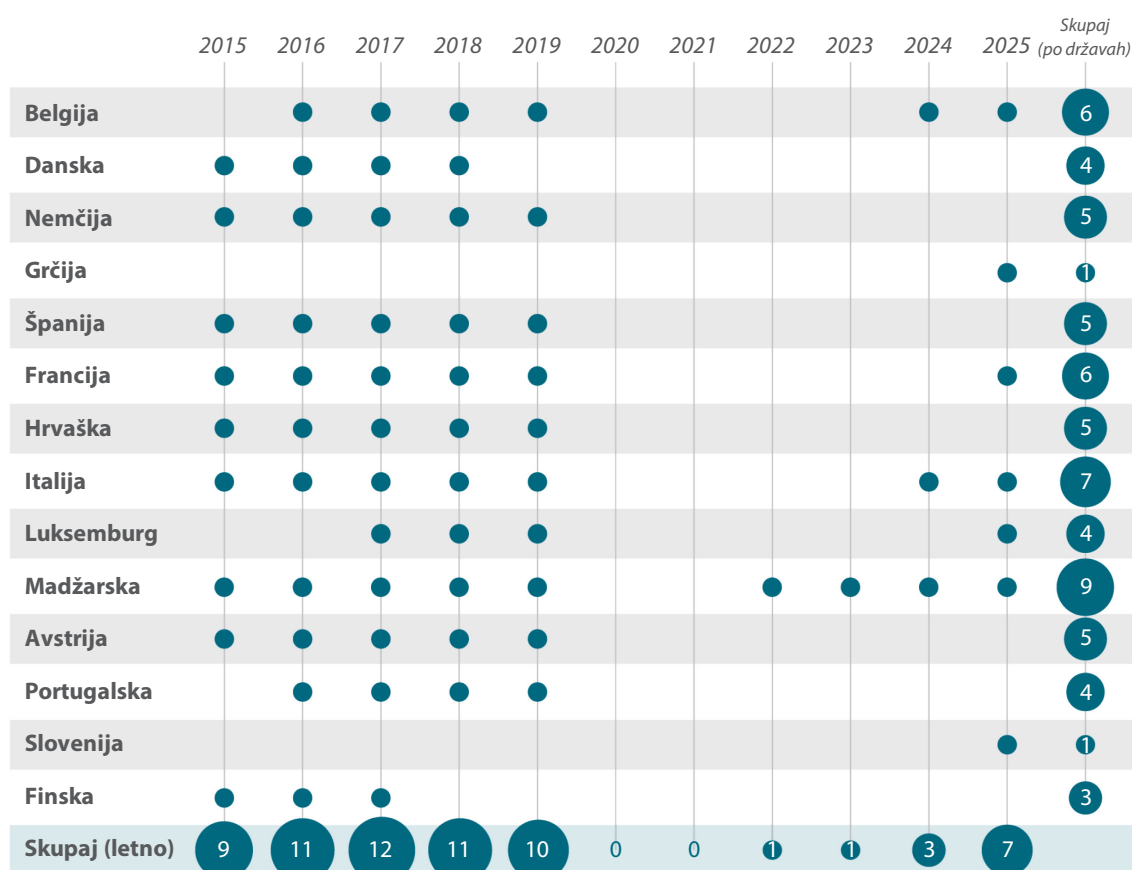
Nedavna priporočila za posamezne države niso spodbudila držav članic k obsežni reformi predpisov v terciarnih sektorjih

- 44** Komisija je leta 2012 predlagala, naj se pomanjkljivosti pri izvajanju direktiv o storitvah delno odpravijo tako, da Svet objavi priporočila za posamezne države, in zadevne države članice pozvala, naj uvedejo ambicioznejše nacionalne reforme¹⁶. Sodišče je preučilo, v kolikšni meri je bilo to spremljanje razvoja na trgih storitev osredotočeno na čezmejne storitve in odpravo ovir. Analiziralo je tudi priporočila za posamezne države, izrečena od leta 2015, in to, ali so ta privedla do večjih reform v zadevnih državah članicah.
- 45** Analiza Sodišča je pokazala, da je bilo spremljanje izvajanja priporočil za posamezne države, ki ga je opravila Komisija, zaradi pomanjkanja relevantnih podatkov o posameznih terciarnih sektorjih osredotočeno na makroekonomske podatke in zbirne informacije o posameznih terciarnih sektorjih, manj pa na čezmejne storitve.

¹⁶ COM(2012) 259, Sporočilo Komisije o boljšem upravljanju enotnega trga.

46 Svet je med letoma 2015 in 2019 državam članicam vsako leto izrekel od 9 do 12 priporočil, povezanih s storitvenim sektorjem. Na vrhuncu pandemije COVID-19 v letih 2020 in 2021 ni bilo izdano nobeno priporočilo za posamezno državo. Od leta 2022 se je število takih priporočil, povezanih s storitvenim sektorjem, drastično zmanjšalo (le eno tako priporočilo na leto v letih 2022 in 2023, tri v letu 2024 in sedem v letu 2025), ker se je Komisija osredotočila na okrevanje gospodarstva. Poleg tega je taka priporočila prejelo manj držav članic kot pred pandemijo. Skupaj je Svet od leta 2022 izrekel taka priporočila Madžarski v obdobju 2022–2024, Belgiji in Italiji v letu 2024 ter Belgiji, Grčiji, Franciji, Italiji, Luksemburgu, Madžarski in Sloveniji v letu 2025 (*slika 3*).

Slika 3 | Priporočila za posamezne države na področju storitev



Vir: Sodišče na podlagi podatkov Evropske komisije

47 Med državami članicami, ki jih je Sodišče obiskalo, so priporočila v zvezi s trgi storitev prejele Nemčija, Francija, Italija in Madžarska. Sodišče je preučilo, v kolikšni meri so najnovejšim priporočilom sledile reforme, namenjene odpravi ovir za storitve ter spodbujanju rasti in zaposlovanja z deregulacijo. Vendar je ugotovilo, da ta priporočila na splošno niso privedla do obsežnih reform v terciarnih sektorjih in da so reforme sprožile druge okoliščine (*okvir 2*). Glede na najnovejšo oceno Komisije v zvezi s priporočili za posamezne države v letu 2025 sta Avstrija in Portugalska sprejeli reforme, ki so privedle do ocene o znatnem napredku.

Okvir 2

Pri izvajanju priporočil za posamezne države, povezanih s storitvami, v obiskanih državah članicah ni bilo obsežnih reform

Komisija je ocenila, da Madžarska¹⁷ ni dosegla napredka pri izvajanju priporočil zanjo, prejetih od leta 2019, ali pa je bil napredek skromen.

V [priporočilu za Francijo iz leta 2019](#) je bilo priporočeno zmanjšanje regulativnih omejitev, zlasti v terciarnem sektorju, na primer na področju maloprodaje, nepremičninskih transakcij, stanovanj, cateringa ter pravnih in računovodskih storitev. Francija je istega leta sprejela akcijski načrt za podporo rasti in preoblikovanju podjetij, ki je vseboval približno 70 ukrepov za zmanjšanje upravnih ovir za podjetja in olajšanje dostopa do financiranja. Na splošno je Komisija menila, da je napredek omejen.

Svet je v svojem [priporočilu z dne 9. julija 2019 v zvezi z nacionalnim reformnim programom Nemčije za leto 2019](#) Nemčiji priporočil, naj v letih 2019 in 2020 okrepi konkurenco na področju poslovnih storitev in reguliranih poklicev. V odgovor je Nemčija leta 2020 spremenila pravila, ki urejajo honorarje inženirjev in arhitektov, potem ko je Sodišče Evropske unije v sodbi ugotovilo, da obvezne najnižje in najvišje tarife v Nemčiji niso dopustne. Nemčija je zato, da bi izvršila sodbo svojega ustavnega sodišča, leta 2021 spremenila tudi svojo poklicno zakonodajo za odvetnike in podjetja za davčno svetovanje. V terciarnem sektorju niso bili sprejeti nobeni drugi ukrepi za obravnavanje priporočil za posamezne države iz leta 2019, ki jih je sprejel Svet. Kljub temu od takrat v priporočila za Nemčijo ni bilo vključeno nobeno novo priporočilo o storitvah.

- 48** Sodišče je ugotovilo, da v priporočilih niso dovolj upoštevani drugi ukrepi Komisije za olajšanje čezmejnih storitev, kot sta strategija iz leta 2015 za pravičnejši in globlji evropski enotni trg ter dolgoročni akcijski načrt iz leta 2020¹⁸, saj so bili v priporočilih za posamezne države v okviru evropskega semestra, povezanih s storitvami, obravnavani vprašanja politik in ukrepi z večjim pomenom in makroekonomskim učinkom.
- 49** Glede na navedeno Sodišče meni, da lahko evropski semester koristno dopolnjuje druga orodja za izvrševanje, vendar je bil pretežno neuspešen pri spodbujanju obiskanih držav članic, da bi bistveno reformirale svoje terciarne sektorje, in pri odpravljanju ovir za čezmejne storitve na enotnem trgu.

¹⁷ SWD(2025) 217, tabela A16.2: Zbirna tabela priporočil za posamezno državo za obdobje 2019–2024.

¹⁸ COM(2020) 94, Sporočilo Komisije o dolgoročnem akcijskem načrtu za boljše izvajanje in uveljavljanje pravil enotnega trga.

Zelo malo držav članic je mehanizem za okrevanje in odpornost uporabilo za reformo terciarnih sektorjev

- 50** Svet in Evropski parlament sta leta 2020 vzpostavila mehanizem za okrevanje in odpornost¹⁹, da bi odpravila negativne posledice pandemije COVID-19 in okrepila dolgoročno gospodarsko rast. Nov mehanizem financiranja je državam članicam omogočil, da so prejele finančno podporo za pospešitev izvajanja trajnostnih reform in s tem povezanih javnih naložb, vključno z ukrepi za reševanje izzivov, opredeljenih v okviru evropskega semestra.
- 51** Finančna podpora je bila pogojena s tem, da države članice v svoje nacionalne načrte za okrevanje in odpornost vključijo reforme ter dosežejo določene mejnike in cilje. Države članice so morale prispevati k odpravi vseh ali pomembnega dela izzivov, opredeljenih v priporočilih za posamezne države, vendar jim ni bilo treba obravnavati vsakega področja politike. Sodišče je preučilo, ali so ti načrti vsebovali ustrezne reforme za odpravo ovir za čezmejne storitve.
- 52** Sodišče je ugotovilo, da so od 10 držav članic, ki so leta 2019 prejele priporočila v zvezi s storitvami, (*slika 3*), Španija, Hrvaška, Italija, Madžarska, Avstrija in Portugalska v svoje načrte za okrevanje in odpornost vključile reformne ukrepe, namenjene deregulaciji ali poenostavitvi terciarnih sektorjev (*Priloga III*). Vendar so reforme v načrtih za okrevanje in odpornost Hrvaške, Italije in Portugalske vplivale le na obrobne sektorje nacionalnih gospodarstev in imele zelo omejene čezmejne učinke ali sploh nobenih.
- 53** Italija je v svoj načrt za okrevanje in odpornost vključila tudi reformni ukrep v zvezi s storitvami turističnih vodnikov, ki je prinesel pozitivne rezultate za čezmejne storitve (*okvir 3*).

¹⁹ Uredba (EU) 2021/241 z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost.

Okvir 3

Obsežna reforma storitev turističnih vodnikov v Italiji kot pogoj za financiranje EU iz mehanizma za okrevanje in odpornost

V Italiji je bil z [zakonom št. 190/2023](#), uvedenim v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost²⁰, vzpostavljen enoten nacionalni okvir za poklic turističnega vodnika, ki je nadomestil prej zelo razdrobljeno regionalno ureditev tega sektorja. Z njim se je zagotovil prost in neomejen dostop do poklica z odpravo ovir, kot so obvezno članstvo v strokovnih zbornicah, ceniki storitev, zahteve glede zavarovanja in kazni za neudeležbo na tečajih usposabljanja. Registracija je zdaj brezplačna, po opravljenem nacionalnem izpitu ni omejitev na število kandidatov za izpit ali vodnikov z licenco, izvajalci poklica pa lahko svobodno delujejo na celotnem nacionalnem ozemlju.

Reforma je ponudnikom storitev olajšala čezmejni vstop na trg in zagotovila polno priznanje poklicnih kvalifikacij, pridobljenih v drugih državah članicah EU ali državah, ki se v ta namen obravnavajo kot enakovredne.

- 54** Komisija je za večletni finančni okvir za obdobje po letu 2027 predlagala uporabo podobnega pristopa kot za mehanizem za okrevanje in odpornost, pri čemer bi bilo izplačilo sredstev pogojeno z zadovoljivim dokončanjem ključnih korakov reform in naložb. Povezovanje finančne podpore EU z izpolnjevanjem pogojenosti, kot sta uspešno sprejetje in izvajanje reforme, bi načeloma lahko bilo učinkovito orodje za premagovanje regulativnih in upravnih ovir za čezmejne storitve. Vendar je bila uporaba tega mehanizma financiranja pri reformi terciarnega sektorja doslej zelo omejena²¹.

Komisija se je pri uveljavljanju pravil enotnega trga za storitve srečevala z velikimi izzivi

- 55** Države članice so morale direktivo o storitvah prenesti v svojo nacionalno zakonodajo do konca leta 2009 in slednjo uskladiti z direktivo. Komisija lahko proti državam članicam, ki ne izvajajo določb pravil enotnega trga EU, začne postopke za ugotavljanje kršitev. Sodišče je preučilo, kako uspešno je Komisija preiskovala kršitve direktive o storitvah, na katere je bila opozorjena. Poleg tega je preučilo, ali so v obiskanih državah članicah obstajale še druge ovire za uspešno izvajanje te direktive.

²⁰ Misija 1 načrta za okrevanje in odpornost: Digitalizacija, inovacija, konkurenčnost, kultura in turizem; C3 – Turizem in kultura 4.0

²¹ Posebna poročila [21/2022](#), [07/2023](#), [26/2023](#), [13/2024](#) in [09/2025](#).

Pojmi, uporabljeni za pravila enotnega trga, niso bili vedno jasni

- 56** Direktiva o storitvah razlikuje med svobodo (začasnega) opravljanja storitev in svobodo ustanavljanja v drugi državi članici. Vendar v zakonodaji EU ni pravne opredelitve pojma „začasno opravljanje storitev“.
- 57** Čeprav obstaja nekaj primerov sodne prakse Sodišča Evropske unije, po mnenju nacionalnih organov to vseeno povzroča negotovost v zvezi z uporabo določb o začasnih čezmejnih storitvah v praksi. Pogosto so v nacionalni zakonodaji, ki ureja nekatere gospodarske dejavnosti, navedene le zahteve za dejavnosti, ne da bi bilo pojasnjeno, ali se uporabljajo tudi začasne ponudnike storitev. Pristojni organ mora torej celovito preučiti okoliščine vsakega posameznega primera. Za podjetja to lahko pomeni dodatne stroške, saj ne morejo prosto opravljati storitve, temveč morajo formalno ustanoviti podjetje v drugi državi članici in izpolnjevati vsa nacionalna pravila, na primer za priznavanje poklicnih kvalifikacij.
- 58** Ker eden od ključnih pojmov iz direktive o storitvah še ni dovolj dobro pojasnjen, je verjetno, da tako nastanejo pravna negotovost in nepotrebni stroški za ponudnike storitev, lahko pa je ogroženo tudi opravljanje storitev v državah članicah.

Nekatere države članice so zamujale z izvajanjem direktive o storitvah

- 59** Kot zadnjo možnost za zagotovitev skladnosti s pravom EU lahko Komisija ob kršitvi zadevo predloži Sodišču Evropske unije²². Nacionalna sodišča lahko Sodišče Evropske unije zaprosijo tudi za predhodno odločanje, da bi lahko odločila o določeni zadevi. Vendar so ti postopki pogosto dolgotrajni, kar pomeni, da primeri neskladnosti trajajo več let. Primer za to so javne koncesije v Italiji (*okvir 4*).

²² PDEU, člen 258.

Okvir 4

Precejšnje zamude pri izvajanju direktive o storitvah za javne koncesije v Italiji

Komisija je v obdobju od začetka veljavnosti direktive o storitvah proti Italiji začela postopek za ugotavljanje kršitev, ker v nasprotju s [členom 9 direktive o storitvah](#) javne koncesije za storitve kopališč niso bile podeljene s postopki za oddajo javnega naročila. Čeprav so bile nacionalne določbe leta 2010 razveljavljene, so bile s poznejšo nacionalno zakonodajo večkrat podaljšane obstoječe koncesije, razpisni postopki za njihovo ponovno dodelitev pa preloženi²³. Kljub sodbi Sodišča Evropske unije iz leta 2016²⁴, s katero je bilo potrjeno, da take koncesije spadajo na področje uporabe direktive o storitvah, je bila veljavnost koncesij z novim zakonskim odlokom, sprejetim leta 2024²⁵, ponovno podaljšana do leta 2027.

Podobno je bilo v maloprodajnem sektorju, v katerem je bil šele leta 2023 z novim zakonom reformiran sistem dodeljevanja koncesij za trgovino na javnih površinah²⁶. Ta oblika trgovine predstavlja približno petino vseh maloprodajnih dejavnosti v Italiji, pri čemer je leta 2023 koncesijo imelo približno 160 000 trgovcev na drobno. Vendar je isti zakon določal tudi podaljšanje koncesij, podeljeno za obdobje desetih let.

- 60** Komisija je Madžarsko v priporočilih zanj od leta 2013 večkrat kritizirala zaradi ustvarjanja neugodnega okolja za tuja podjetja, ki opravljajo storitve v sektorjih, kot so bančništvo, maloprodaja, energetika, prevoz ali zavarovalništvo, v katerih omejevalni predpisi in samovoljni upravni posegi omejujejo konkurenco in vplivajo na dobičkonosnost podjetij. Ti pogoji lahko ponudnike storitev v drugih državah članicah EU ali tretjih državah odvrnejo od čezmejnih storitev in neposrednih naložb. Čeprav vse te nove ovire ne spadajo na področje uporabe direktive o storitvah, obstaja tveganje, da bodo na Madžarskem trgi za storitve še bolj razdrobljeni in slabše povezani v enotni trg EU ([okvir 5](#)).

²³ [Zakon št. 494](#) z dne 5. decembra 1993; [zakon št. 25](#) z dne 26. februarja 2010 in [zakon št. 145](#) z dne 30. decembra 2018.

²⁴ Sodba Sodišča Evropske unije (peti senat) z dne 14. julija 2016, [Združeni zadevi C-458/14 in C-67/15](#).

²⁵ [Zakonski odlok št. 131](#) z dne 16. septembra 2024.

²⁶ Letni zakon o trgu in konkurenci št. 214/2023.

Okvir 5

Regulativne omejitve na Madžarskem ogrožajo temeljna načela enotnega trga, pomembna za storitve

Diskriminatorne cene goriva

Madžarska je uvedla nižje uradne cene goriva za vozila z madžarskimi registrskimi tablicami in tako izključila vozila s tujimi registrskimi tablicami. Komisija je leta 2022 začela formalni postopek za ugotavljanje kršitev na podlagi pritožbe, da se s tem ukrepom kršijo pravila EU o prostem pretoku blaga in storitev v EU.

Diskriminatorni ukrepi v maloprodajnem sektorju

Madžarska je sprejela tudi več ukrepov, ki omejujejo dostop do trga. Leta 2014 je bil sprejet zakon o prepovedi supermarketov, ki ustvarjajo izgubo, da bi domača podjetja zaščitili pred velikimi konkurenti, ki so pogosto v tuji lasti. Komisija je nato zahtevala odpravo omejitev. Leta 2025 je začela nove postopke za ugotavljanje kršitev (ki v začetku leta 2026 še vedno potekajo), pri čemer je Madžarsko ponovno pozvala, naj spoštuje pravila o svobodi ustanavljanja in zagotovi enako obravnavo gospodarskih subjektov v zvezi z nekaterimi proizvodi.

- 61** Skratka, kljub nedvoumni sodni praksi EU in postopkom za ugotavljanje kršitev so nekatere države članice znatno upočasnile izvajanje direktive o storitvah ali celo uvedle nove regulativne ali upravne ovire, ki dodatno ogrožajo povezovanje enotnega trga.

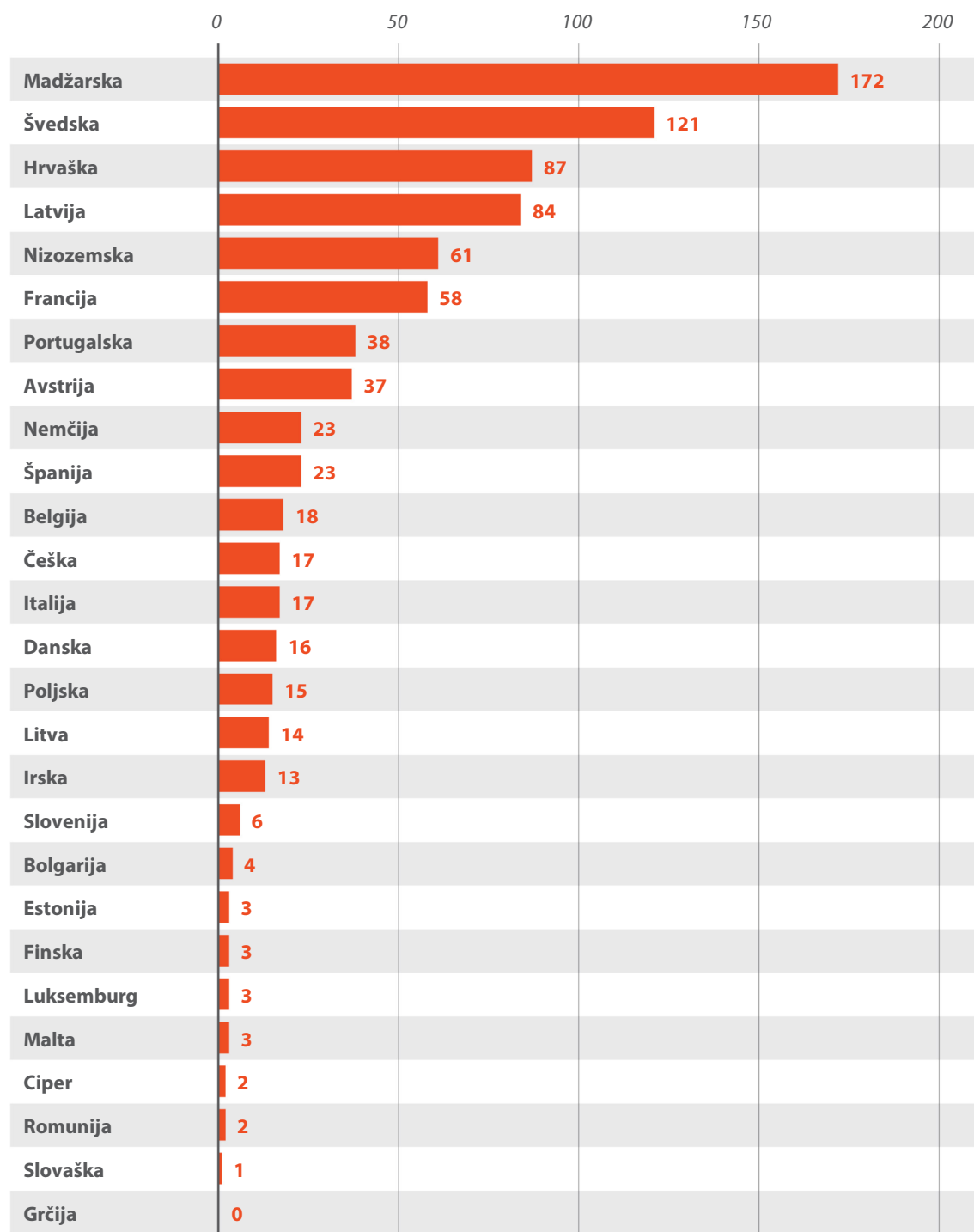
Pri uradnem obveščanju Komisije o novih ovirah so znatne vrzeli, zaradi katerih je to obveščanje večinoma neuspešno

- 62** V skladu s členom 15(7) in členom 39(5) direktive o storitvah morajo države članice Komisijo uradno obvestiti o vseh novih zakonodajnih, regulativnih ali upravnih zahtevah, ki vplivajo na svobodo ustanavljanja in čezmejno opravljanje storitev. Komisija mora oceniti njihovo skladnost s pravom EU in o tem obvestiti druge države članice tako, da objavi uradno obvestilo na temu namenjenem spletišču. Sodišče je preučilo, ali so obiskane države članice dosledno in celovito izpolnjevale te obveznosti uradnega obveščanja.

- 63** V skladu s členom 15(3) direktive o storitvah morajo biti nove zahteve nediskriminatorne, utemeljene z nujnim razlogom v javnem interesu in sorazmerne. Ta merila za uradno obveščanje ne zajemajo na primer novih sistemov dovoljenj. Vendar je bil zakonodajni predlog za odpravo te vrzeli, ki ga je Komisija predstavila leta 2016, leta 2021 umaknjen²⁷.
- 64** Komisija je med letoma 2016 in 2024 prejela 847 uradnih obvestil na podlagi direktive o storitvah. Analiza, ki jo je opravilo Sodišče, je pokazala precejšnje razlike v tem, kako države članice uporabljajo ta postopek. Grčija na primer ni nikoli predložila uradnega obvestila, devet drugih držav članic pa je v tem obdobju predložilo manj kot 10 uradnih obvestil, medtem ko sta jih Madžarska in Švedska predložili po več kot 100 (*slika 4*).

²⁷ COM(2016) 821.

Slika 4 – Število uradnih obvestil po državah članicah (2016–2024)



Vir: Sodišče na podlagi podatkov Evropske komisije

- 65** Določbe direktive o storitvah se uporabljajo za vse ukrepe, ki jih države članice uvedejo na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Vendar si obiskane države članice niso enako razlagale obveznosti uradnega obveščanja o regionalnih ali lokalnih pravilih. Nekatere države članice so poslale uradno obvestilo o zahtevah v zvezi s storitvami na regionalni ali lokalni ravni, druge pa le o nacionalnih ukrepih.

- 66** Čeprav je Komisija leta 2022 posodobila svoje [smernice za države članice](#) in leta 2024 izboljšala obrazec za uradno obvestilo, ki naj bi ga države članice uporabljale, so nacionalni organi v obiskanih državah članicah poudarili, da še vedno nimajo dovolj jasnih smernic Komisije glede ocene skladnosti nacionalnih predpisov z direktivo o storitvah, na primer v zvezi z nediskriminacijo, nujnostjo in sorazmernostjo osnutkov nacionalne zakonodaje. Podobne smernice za vrednotenje so bile določene v [Direktivi \(EU\) 2018/958](#) o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev²⁸.
- 67** Komisija je po oceni uradnih obvestil v primerih očitne neskladnosti z direktivo o storitvah običajno obvestila države članice. Vendar so bila njena prizadevanja za odkritje nacionalne zakonodaje, o kateri ni prejela uradnega obvestila, omejena. Komisija je v letih 2019 in 2020 prvič izvedla preglede v vseh državah članicah, pri čemer je vsako leto odkrila približno 10 primerov očitne neskladnosti. Zadevne države članice so jo nato uradno obvestile o zadevnih ukrepih ali spremenile svojo zakonodajo, da bi jo uskladile z direktivo o storitvah. Komisija je leta 2024 izvedla podoben postopek, vendar je zaradi omejenih virov zajela le dve regiji v Nemčiji in na Poljskem.
- 68** Iz navedenega sledi, da obstajajo znatne vrzeli v postopku uradnega obveščanja, kar posledično ne zagotavlja, da bi bila Komisija ustrezno obveščena o novih zahtevah, ki bi lahko pomenile oviro za enotni trg storitev. Obseg in pogostost preiskav Komisije pa za odpravo teh vrzeli ne zadostujeta.

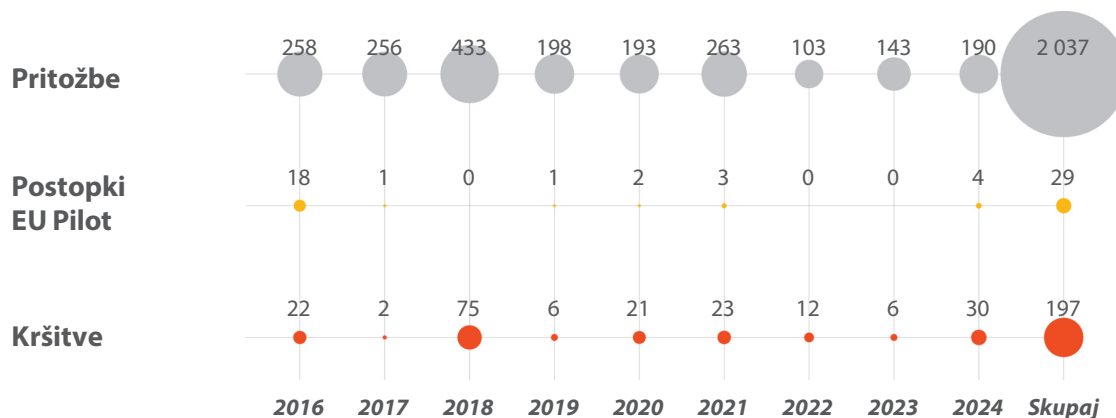
Pri obravnavi pritožb v zvezi s storitvami, ki jo je izvajala Komisija, so bile slabosti

- 69** Za Komisijo so pritožbe pomemben vir informacij v zvezi z morebitnimi kršitvami pravil EU o storitvah. Če kateri koli državljan ali podjetje meni, da je država članica kršila pravo EU, na primer s sprejetjem zakonodaje ali upravnimi ukrepi, lahko vloži pritožbo pri Komisiji. Sodišče je preučilo vzorec 30 pritožb in drugih zadev, izbranih iz podatkovne zbirke Komisije (THEMIS), da bi ocenilo, ali je Komisija uspešno prednostno razvrščala pritožbe in ustrezno ukrepala v primerih bistvene kršitve pravil EU.

²⁸ Glej tudi [Posebno poročilo 10/2024](#), odstavek 34.

- 70** Komisija je od leta 2016 prejela 2 037 pritožb iz 27 držav članic EU v zvezi s kršitvami pravil o prostem opravljanju storitev v državah članicah. Potem ko so bile ocenjene, so bili samo v nekaj primerih sproženi uradni postopki proti državi članici ([slika 5](#)). S pritožbami se je začelo 34 % zadev v okviru dialoga v sistemu EU Pilot, v katerih je Komisija v neformalnem dialogu z zadevno državo članico poskušala obravnavati domnevno neskladnost s pravom EU, in 13 % postopkov za ugotavljanje kršitev.

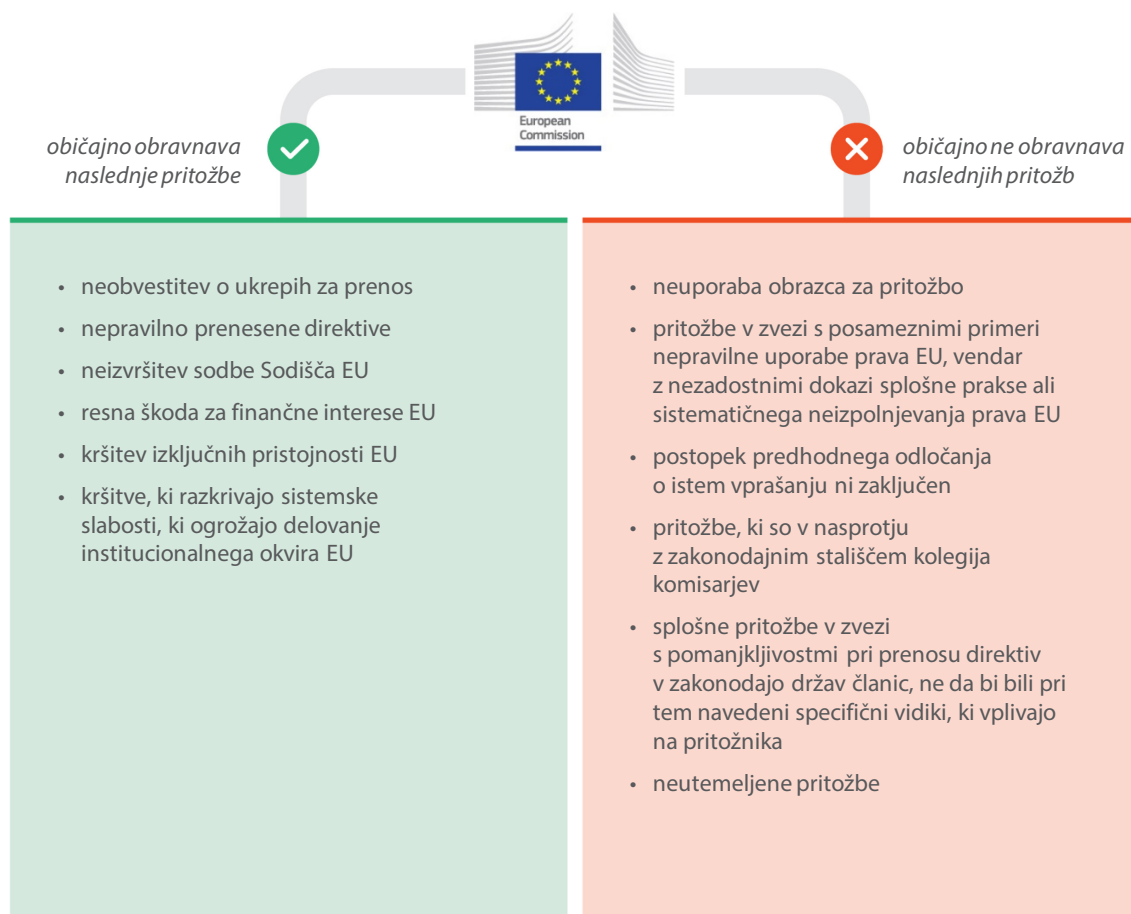
Slika 5 | Skupno letno število pritožb, postopkov v okviru dialoga EU Pilot in postopkov za ugotavljanje kršitev



Vir: Sodišče na podlagi podatkov Evropske komisije

- 71** Komisija je v okviru dialoga EU Pilot, vzpostavljenega leta 2008, poskušala z državami članicami razpravljati o morebitnih kršitvah prava EU in jih rešiti, da bi se po možnosti izognila formalnim postopkom za ugotavljanje kršitev v skladu s členom 258 PDEU. Vendar je Komisija od leta 2017 uporabila sistem EU Pilot le za 11 kršitev, povezanih s storitvami (v primerjavi s 95 primeri med letoma 2013 in 2016), saj meni, da orodje ni učinkovito za reševanje obravnavanih zadev.
- 72** Da bi Komisija učinkovito upravljala svoje vire, mora prednostno razvrstiti pritožbe in se odločiti, katere ukrepe bo sprejela. V ta namen notranje smernice Komisije za ocenjevanje pritožb, ki temeljijo na sporočilu iz leta 2017 z naslovom [Pravo EU: Z boljšo uporabo do boljših rezultatov](#), vključujejo kategorije zadev, ki jih je treba obravnavati prednostno, in kategorije, ki se običajno ne obravnavajo ([slika 6](#)).

Slika 6 | Merila Komisije za prednostno razvrščanje pritožb



Vir: Sodišče na podlagi podatkov Evropske komisije

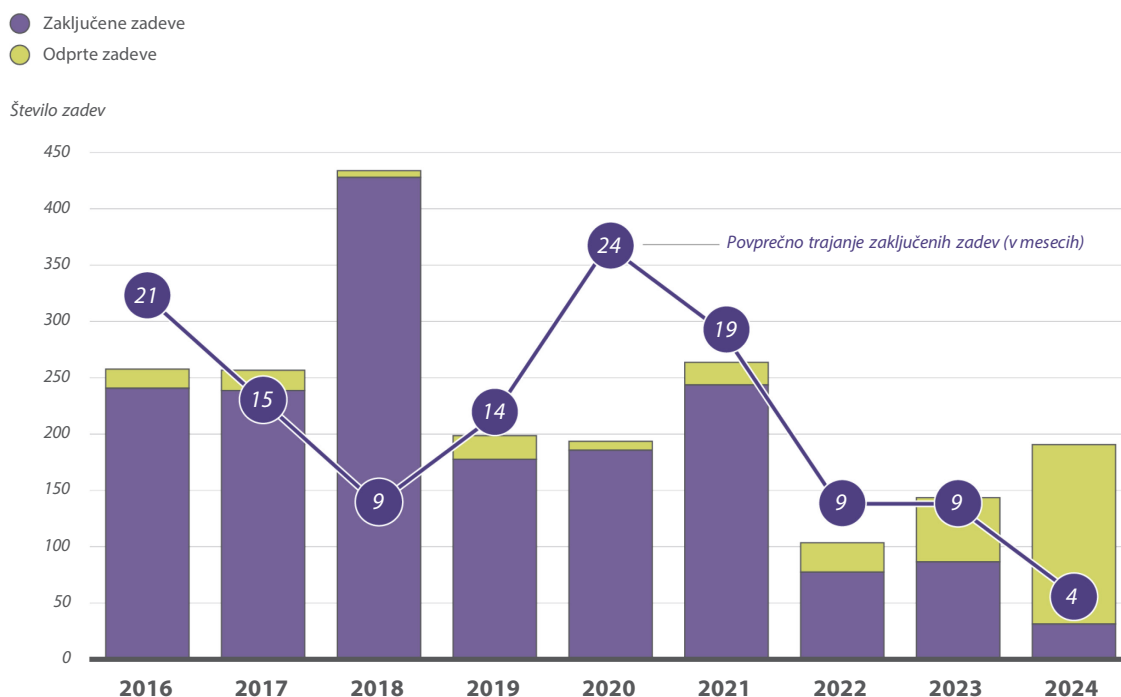
73 Sodišče ni našlo dokazov, da je Komisija za zadeve, ki jih je treba obravnavati, uporabila jasna merila za prednostno razvrščanje. Čeprav morajo osebe, ki obravnavajo zadeve, za obravnavo pritožbe dokumentirati in utemeljiti prednostno izvršitev (odstavek 72), to ni bilo opravljeno za nobenega od 30 primerov v vzorcu Sodišča.

74 Klavzula *de minimis* v pravu EU je namenjena spodbujanju učinkovitosti z izključitvijo manjših zadev in preprečevanjem nepotrebnih izvršilnih postopkov. Ker direktiva o storitvah take klavzule ne vsebuje, je morala Komisija ukrepati v zvezi z vsemi utemeljenimi in ustrezno vloženimi pritožbami, vključno s številnimi pritožbami v zvezi z nišnimi trgi, za katere so bila potrebna znatna sredstva.

Zaključevanje pritožb Komisiji je bilo včasih dolgotrajno, mala podjetja pa so bila prikrajšana

- 75** Komisija mora v dveh mesecih po evidentiranju vsake pritožbe opraviti predhodno oceno. Če je treba pritožbo nadalje preiskati, je treba oceno običajno zaključiti v enem letu od evidentiranja. Vse zadeve, ki ostajajo nerešene že več kot eno leto, bi bilo treba oceniti prednostno²⁹. Sodišče je preučilo, koliko časa je Komisija potrebovala za obravnavo pritožb.
- 76** Med letoma 2016 in 2024 je Komisija za rešitev pritožb v zvezi s storitvami v povprečju potrebovala 15 mesecev. Kljub daljšemu času obravnave v obdobju 2019–2021 se je povprečno trajanje zadev od leta 2016 znatno skrajšalo (*slika 7*). Vendar so postopki še vedno pogosto dolgotrajni. Pri približno tretjini primerov ni bil upoštevan enoletni rok, pri 75 pritožbah pa je od evidentiranja do zaključka minilo več kot pet let, kar pomeni približno 4,4 % zaključenih pritožb.

Slika 7 | Pritožbe v zvezi s storitvami: število vloženih in zaključenih zadev ter povprečno trajanje zaključenih zadev (2016–2024)



Vir: Sodišče na podlagi podatkov Evropske komisije

²⁹ Glej tudi ukrep 20 iz dolgoročnega akcijskega načrta Komisije iz leta 2020.

- 77** Sodišče je ugotovilo, da Komisija pritožb ni vedno ocenila v skladu s svojimi postopkovnimi pravili. V nekaterih primerih ni bilo evidenc o predhodnih ocenah ali pa pritožniki niso bili obveščeni, da so njihove pritožbe v postopku reševanja že več kot eno leto. Poleg tega se trije postopki za ugotavljanje kršitev proti Madžarski, Romuniji in Slovaški med pandemijo COVID-19 niso nadaljevali in so bili zaključeni brez ponovne ocene³⁰. V enem primeru je Komisija izdala le priporočila, čeprav je ugotovila potencialno kršitev prava EU (*okvir 6*).

Okvir 6

Pritožba v zvezi z napotitvijo delavcev v Nemčijo

Komisija je prejela pritožbo v zvezi z začasno napotitvijo delavcev, ki so jih ponudniki storitev najeli pri agencijah za začasno delo, na delo v gradbenem sektorju v Nemčiji³¹.

Čeprav je Komisija menila, da bi se v skladu z nemškim zakonom o začasnem delu ta napotitev lahko preprečila, se je odločila zgolj za priporočilo³². Nemčija doslej v zvezi s tem ni sprejela nobenih ukrepov, Komisija pa zadeve še ni zaključila.

- 78** Večino pritožb, ki jih je obravnavala Komisija, so vložila mala in srednja podjetja (MSP) ali posamezniki, ki so menili, da je bila kršena njihova pravica do opravljanja storitev v drugi državi članici. Za MSP je bolj verjetno, da bodo storitve opravljala začasno, medtem ko večja podjetja običajno vzpostavijo stalno prisotnost v zadevni državi in se zato srečujejo z manj čezmejnimi ovirami. Vendar številna MSP zaradi dolgotrajnih postopkov in njihovega negotovega izida morda niso vložila pritožb pri Komisiji.
- 79** Poleg pritožbenega mehanizma imajo podjetja na voljo omejene možnosti za nasprotovanje regulativnim ali upravnim oviram pri opravljanju storitev v drugi državi članici. Zlasti za MSP je pogosto predrago in zamudno sprožiti sodne postopke na nacionalnih sodiščih (druge države članice) z negotovimi možnostmi za uspeh.
- 80** Skratka, Komisiji je uspelo skrajšati čas obravnave pritožb zoper ovire pri zagotavljanju čezmejnih storitev, vendar so bili postopki še vedno pogosto dolgotrajni in niso vedno privedli do postopkov za ugotavljanje kršitev proti zadevni državi članici, niti v utemeljenih primerih. V teh razmerah so bili zlasti prikrajšani manjši ponudniki storitev, za katere je bolj verjetno, da bodo take ovire nanje vplivale, vendar je manj verjetno, da bodo vložili uradne pritožbe ali uporabili pravna sredstva na nacionalnih sodiščih.

³⁰ INFR(2020)2091, INFR(2020)2090 in INFR(2020)4007.

³¹ CPLT(2020)02219.

³² *Transition pathway for Construction*, Evropska komisija, 2023, str. 40 in 44.

Orodja za olajšanje čezmejnih storitev so bila pretežno neučinkovita

- 81** V obdobju, ki ga zajema ta revizija, so Komisija in države članice imele na voljo naslednja orodja za olajšanje nemotenega delovanja enotnega trga, vključno s čezmejnimi storitvami za podjetja:
- [enotne kontaktne točke](#) (EKT), ki zagotavljajo eno samo točko, prek katere lahko ponudniki storitev opravijo vse postopke in formalnosti prek spleta³³,
 - [SOLVIT](#)³⁴, brezplačno storitev za reševanje težav, ki jo od leta 2002 usklajuje Komisija in zagotavljajo nacionalne uprave. Mreža pomaga državljanom in podjetjem, ki imajo težave pri tem, da pri javnih organih v drugi državi uveljavijo pravice EU, zlasti pri selitvi ali čezmejnem poslovanju v EU. Storitev je alternativa sprožitvi formalnega postopka na sodišču, vložitvi pritožbe pri Komisiji ali vložitvi peticije³⁵,
 - [projektno skupino za uveljavljanje pravil enotnega trga](#), tj. forum, na katerem Komisija in države članice sodelujejo pri odpravljanju največjih ovir na enotnem trgu.
- 82** Sodišče je preučilo, ali so se ta orodja uporabljala dovolj in učinkovito, da bi se olajšale čezmejne storitve v EU. V ta namen je analiziralo razpoložljive podatke uporabnikov in rezultate ustreznih ukrepov projektne skupine za uveljavljanje pravil enotnega trga ter opravilo anketo o točkah EKT v vseh državah članicah.

³³ Člena 6 in 8 direktive o storitvah.

³⁴ Priporočilo Komisije 2013/461/EU.

³⁵ COM(2025) 500, str. 28.

Točke EKT še ne izpolnjujejo svoje vloge, kot je predvidena v direktivi o storitvah

- 83** Za poenostavitev upravnih postopkov za ponudnike storitev so bile z direktivo o storitvah vzpostavljene točke EKT, da bi bile bistvene informacije (kot so lokalne zahteve) zlahka dostopne ponudnikom in prejemnikom storitev³⁶. Države članice se lahko same odločijo, koliko takih točk potrebujejo in komu bodo zaupale to vlogo. Dve državi članici v vzorcu Sodišča (Nemčija in Italija) imata povečini decentraliziran sistem, zato je bila ta vloga zaupana občinam ter gospodarskim in obrtnim zbornicam.
- 84** Za uspešno izvajanje direktive o storitvah se je Komisija v okviru svežnja o storitvah iz leta 2012 z državami članicami dogovorila o listini o enotnih kontaktnih točkah. Namen listine je bil spodbuditi države članice, da zagotovijo, da bodo storitve točk EKT dostopnejše in uporabnikom prijaznejše.³⁷ Komisija je leta 2018 začela postopek za ugotavljanje kršitev zoper vse države članice zaradi neskladnosti z ustreznimi določbami direktive o storitvah v zvezi z enotnimi kontaktnimi točkami. Po zaključku postopka v letu 2024 je sodelovala z državami članicami pri pripravi kataloga dobrih praks, da bi dodatno izboljšala točke EKT.
- 85** Sodišče je v obiskanih državah članicah ocenilo napredek točk EKT pri izvajanju kataloga dobrih praks. Poleg obiskov junija 2025 je izvedlo anketo med temi točkami v 27 državah članicah (glej izvleček v [Prilogi IV](#)).
- 86** Rezultati ankete ([Priloga V](#)) in obiski Sodišča v državah članicah kažejo, da mnoge od teh točk ne delujejo v skladu z direktivo o storitvah in še niso izvedle priporočil v zvezi z dobro prakso ([okvir 7](#)).

³⁶ Člen 7 direktive o storitvah.

³⁷ [COM\(2012\) 261](#), Sporočilo Komisije o partnerstvu za novo rast na področju storitev 2012–2015, str. 12.

Okvir 7

Potreba po izboljšanju storitev točk EKT

Od 27 držav članic jih 16 upravlja osrednjo točko EKT. Vendar je Sodišče ugotovilo, da so le tri v celoti izpolnile vse zahteve iz direktive o storitvah (Francija, Poljska in Švedska). V osmih državah članicah ponudniki storitev ne morejo opraviti vseh upravnih formalnosti, potrebnih za njihove čezmejne dejavnosti, prek točke EKT, v devetih državah članicah pa take točke ne zagotavljajo vseh zahtevanih informacij, na primer o tem, kako dostopati do javnih registrov in podatkovnih zbirk ali kaj storiti v primeru spora. Samo v šestih državah članicah lahko podjetja vse formalnosti opravijo prek spleta, samo v sedmih pa te točke upoštevajo priporočila Komisije o dobrih praksah.

V vseh enajstih državah članicah z decentraliziranimi točkami EKT je ena ali več takih točk, ki niso izpolnjevale vseh zahtev iz direktive o storitvah, na primer zato, ker ponudniki storitev ne morejo izpolniti vseh upravnih formalnosti, potrebnih za njihove čezmejne dejavnosti, ali ker te točke ne izpolnjujejo v celoti zahtev glede informacij.

Med decentraliziranimi točkami EKT samo tiste v Španiji, Sloveniji in Avstriji v celoti upoštevajo prakse in priporočila. Na Češkem, v Nemčiji, Italiji in na Slovaškem na primer nekatere točke EKT ne zagotavljajo informacij v angleščini.

V 13 državah članicah podjetja, ki želijo uporabljati storitve točk EKT, svojih nacionalnih podatkov elektronske identifikacije niso mogla uporabljati na vseh točkah EKT.

[Evropski enotni digitalni portal](#) je pobuda EU, namenjena olajšanju spletnega dostopa do informacij in upravnih postopkov do konca leta 2020³⁸. Vendar je bilo v anketi Sodišča ugotovljeno, da točke EKT v Belgiji na Češkem, v Nemčiji, Italiji, na Madžarskem in v Romuniji niso dostopne prek tega portala.

- 87** Ker točke EKT običajno hranijo le omejene podatke o zahtevkih za informacije ali pomoč, ki jih prejmejo od podjetij v drugi državi članici, je bilo težko oceniti, v kolikšni meri so olajšale čezmejne storitve. V štirih državah članicah z decentraliziranim pristopom in približno tretjini držav članic s centraliziranim pristopom točke EKT teh informacij ne zbirajo. Med državami članicami s centraliziranim pristopom je anketa Sodišča pokazala, da je več kot polovica držav članic prejela manj kot 50 zahtevkov na leto. Zaradi tega je mogoče dvomiti o splošni koristnosti točk EKT.

³⁸ Uredba (EU) 2018/1724.

Podjetja so redko uporabljala mrežo SOLVIT za reševanje pravnih vprašanj, ki izhajajo iz čezmejnih storitev

- 88** SOLVIT se še vedno redko uporablja za storitve, pri čemer se je od leta 2015, ko je Sodišče preučilo stanje za svoje prejšnje posebno poročilo, komaj kaj spremenilo. Leta 2024 se je le 25 od skupno 3 427 primerov nanašalo na storitve, podobno kot leta 2014 (17 od 2368)³⁹.
- 89** V raziskavi združenja Eurochambres o enotnem trgu iz leta 2024 je bilo ugotovljeno, da so podjetja pri srečevanju s čezmejnimi ovirami običajno poiskala pravno svetovanje ali stopila v stik z gospodarskimi zbornicami. Po mnenju združenja Eurochambres se mreža SOLVIT morda malo uporablja zato, ker podjetja z njo niso seznanjena.

Projektna skupina za uveljavljanje pravil enotnega trga je na področju storitev dosegla skromne konkretne rezultate

- 90** Projektna skupina za uveljavljanje pravil enotnega trga je od svoje ustanovitve leta 2020 začela 11 projektov, od katerih sta se le dva nanašala na storitve. En projekt, tj. [predhodno preverjanje kvalifikacij](#)⁴⁰, je že zaključen. Drugi projekt, tj. [racionalizacija upravnih zahtev za ponudnike čezmejnih storitev](#), se je začel leta 2022 in je oktobra 2025 še vedno potekal. Madžarska v času priprave tega poročila še ni dejavno sodelovala v projektni skupini⁴¹.
- 91** Sodišče je pregledalo projekt racionalizacije upravnih zahtev za napotitev delavcev. Projekt je pomemben za uporabo direktive o storitvah na primer v primerih, ko ponudnik storitev dobi pogodbo za opravljanje storitev v drugi državi članici in tja začasno napoti svoje zaposlene na izvajanje del. Leta 2025 je projekt dosegel omejene rezultate pri olajševanju napotitve delavcev.
- 92** Projektna skupina je opredelila osem najboljših praks za zmanjšanje upravnega bremena za podjetja ([okvir 8](#)). Večina držav članic se je sicer strinjala, da ni treba, da so kontaktne osebe fizično prisotne v državi napotitve, vendar ni bilo take pripravljenosti za omejitve izjav o napotitvi na sektorje z znatnim tveganjem za neskladnost s pravili o napotitvi. S tem bi se lahko znatno zmanjšalo breme za številna podjetja v sektorjih brez tveganja, vendar je le 11 držav članic nameravalo razmisliti o takšnem ciljno usmerjenem pristopu⁴². Nekatere obiskane države članice so menile, da bi izjeme povzročile znatno izgubo informacij o nadzoru in manj učinkovite inšpekcijske preglede.

³⁹ Posebno poročilo 05/2016, odstavek 82.

⁴⁰ Glej tudi Posebno poročilo Sodišča 10/2024 o priznavanju poklicnih kvalifikacij v EU.

⁴¹ SWD(2025) 217, str. 52.

⁴² *Single Market Enforcement Taskforce report 2023–2024*, Evropska komisija, str. 13.

Okvir 8

Projekt projektne skupine za uveljavljanje pravil enotnega trga o napotitvi delavcev

Projektna skupina je opredelila osem najboljših praks, ki jih uporabljajo države članice in s katerimi bi bilo mogoče zmanjšati upravno breme za podjetja pri napotitvi delavcev v druge države članice. Primeri so vključevali naslednje:

- predhodne izjave so se zahtevale samo na območjih, na katerih obstaja znatno tveganje neskladnosti s pravili o napotitvi, ali za napotitve, ki presegajo določeno trajanje,
- omogočanje ponudnikom storitev, da predložijo predhodno izjavo do konca prvega dne dela,
- zahtevali so se samo ključni dokumenti, na primer pogodba o zaposlitvi, pisni obračun plače in evidence opravljenih ur, ponudnikom storitev pa se je omogočilo, da na zahtevo predložijo dokumente v razumnem roku,
- ponudnikom storitev se je omogočilo, da predložijo dokumente v katerem koli jeziku EU, in zagotovila se je večja prožnost pri dosegljivosti kontaktnih oseb, če so organi izvedli preverjanje.

93 V splošnem so bila glavna orodja, ki so jih Komisija in države članice uporabljale za olajšanje čezmejnih storitev, neučinkovita, kar je mogoče utemeljiti z naslednjim:

- vse točke EKT ne izpolnjujejo zahtev iz direktive o storitvah in kataloga dobrih praks za leto 2024, še pomembneje pa je, da se, kadar so take informacije na voljo, njihove storitve uporabljajo le občasno, zato še ne izpolnjujejo svoje vloge, kot je predvidena v direktivi o storitvah,
- mreža SOLVIT prejme le majhno število zadev, povezanih s storitvami,
- projektna skupina za uveljavljanje pravil enotnega trga je na področju storitev dosegla skromne konkretne rezultate.

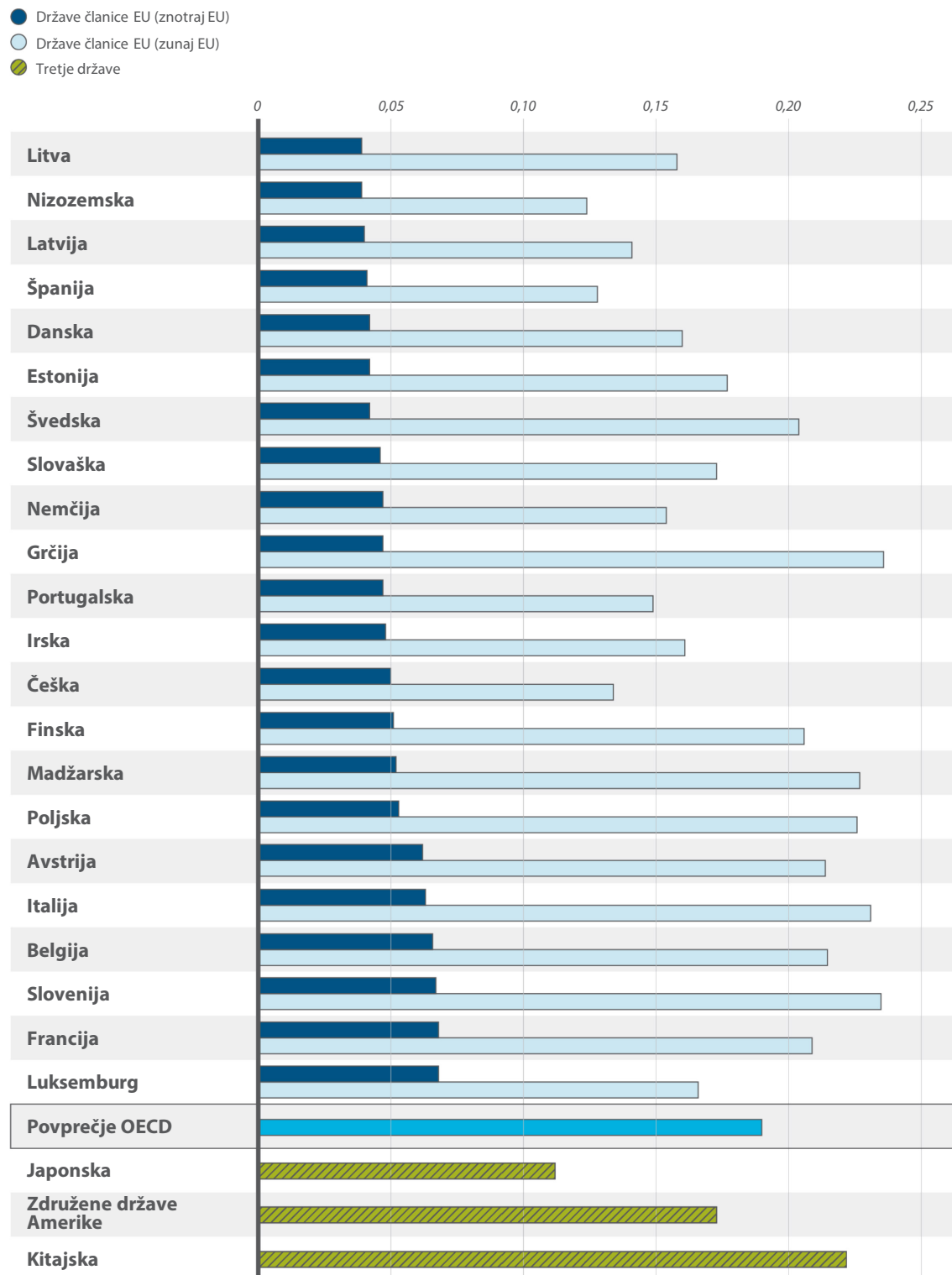
Stroški, koristi in morebitni učinek nadaljnjega povezovanja trga storitev še niso dovolj ocenjeni

Enotni trg EU za storitve je razmeroma dobro povezan, vendar ostaja še veliko ovir

- 94** Sodišče je pregledalo informacije o stopnji povezanosti enotnega trga storitev iz drugih virov. Eden od virov je indeks Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), in sicer [indeks omejevanja trgovine s storitvami](#). Ta indeks ne meri gospodarskega povezovanja, zagotavlja pa informacije o regulativnih ovirah, ki vplivajo na trgovino v 22 ključnih terciarnih sektorjih v 51 državah. V njem se upoštevajo omejitve vstopa za tuje ponudnike storitev, ovire za konkurenco, kot so prisotnost podjetij v državni lasti, ki se obravnavajo prednostno, regulativna transparentnost, omejitve gibanja oseb, na primer napotitev delavcev, in drugi diskriminatorni ukrepi⁴³. Vključeni sektorji se ne ujemajo v celoti s tistimi, ki jih zajema direktiva o storitvah.
- 95** Indeks omejevanja trgovine s storitvami kaže, da so omejitve storitev znotraj EU znatno nižje od povprečja OECD ali ovir za trgovino s storitvami s tretjimi državami. Glede na ta indeks OECD so ovire, ki omejujejo storitve v državah članicah, na enotnem trgu EU razmeroma omejene na skupni ravni po sektorjih, ki se spremljajo, in znatno manjše kot pri trgovini s storitvami s tretjimi državami ali v primerjavi z ovirami, ki so jih za tuje ponudnike storitev vzpostavila druga pomembna gospodarstva.
- 96** Ta indeks OECD za posamezne države članice in sektorje kaže, da se lahko ovire znatno razlikujejo in sčasoma spremenijo, na primer kadar država članica uvede nove ovire za storitve ([slika 8](#)).

⁴³ Geloso Grosso, M. in drugi (23. januar 2015), *Services Trade Restrictiveness Index (STRI): Scoring and Weighting Methodology*, OECD Trade Policy Papers, št. 177, OECD Publishing, Pariz.

Slika 8 | Indeks OECD o omejevanju trgovine s storitvami (2024)*



Opomba: 0 označuje odsotnost omejitve, 1 – pa najbolj omejevalno regulativno okolje.

* Za Bolgarijo, Hrvaško, Ciper in Malto ni podatkov.

Vir: Sodišče na podlagi [podatkovne zbirke o indeksu OECD o omejevanju trgovine s storitvami](#), lastni izračuni Sodišča

- 97** Vendar drugi viri kažejo, da bi bilo mogoče na enotnem trgu storitev še doseči znatne koristi, če bi bile obstoječe ovire za storitve odpravljene. Komisija je na primer leta 2022 ocenila gospodarski učinek izvajanja direktive o storitvah in odprave ovir v terciarnem sektorju EU med letoma 2006 in 2017⁴⁴. Njena študija je temeljila na količinski opredelitvi ravni omejevanja trgov storitev EU, njen namen pa je bil količinsko opredeliti makroekonomski učinek reform, ki so bile izvedene do leta 2017. Študija je pokazala, da bi se lahko z nadaljnjimi regulativnimi reformami v terciarnem sektorju znatno okrepila odpornost enotnega trga in pomembno prispevalo k BDP EU. To podpirajo tudi druge analize, ki kažejo, da še vedno obstajajo ovire, ali napovedujejo podobno povečanje konkurenčnosti in gospodarske rasti⁴⁵.

Ključni kazalniki smotrnosti Komisije za enotni trg ne zagotavljajo dovolj informacij o storitvah

- 98** Komisija spremlja ključne kazalnike smotrnosti za enotni trg s [pregledom enotnega trga in konkurenčnosti](#) ter o njih poroča v svojih letnih poročilih o enotnem trgu in konkurenčnosti. Ključni kazalniki smotrnosti so osredotočeni na področja, kot so povezovanje trgov, izvrševanje pravil, poslovni pogoji in konkurenčnost, da bi se opredelili izzivi, kot so regulativna bremena in razdrobljenost. Posebni ključni kazalniki smotrnosti zajemajo pomanjkljivosti pri prenosu in skladnosti (kako dobro se uporabljajo pravila), trgovinsko povezovanje na področju blaga in storitev, dostop do javnih naročil in storitev ter kazalnike gospodarske odpornosti in digitalnega prehoda. Sodišče je pregledalo in ocenilo ključne kazalnike smotrnosti Komisije v smislu njihove zmogljivosti za spremljanje povezovanja enotnega trga storitev in prikaz učinka zakonodaje EU na olajševanje čezmejnih storitev.
- 99** [Pregled enotnega trga in konkurenčnosti](#) zagotavlja širok spekter kazalnikov, ki odražajo stanje enotnega trga. Najpomembnejši kazalniki za trge storitev se nanašajo na omejevanje nacionalnih trgov storitev. Vendar so ti omejeni na skupino svobodnih poklicev, na primer na področju prava, arhitekture in računovodstva, ter na priznavanje nekaterih poklicnih kvalifikacij in poštnih storitev.

⁴⁴ Opomba ⁶.

⁴⁵ Eurochambres, *2024 single market survey – overcoming obstacles, developing solutions*; Deutsche Industrie- und Handelskammer, *DIHK-single market survey on barriers 2024*; Dorn, F., Flach, L., Gourevich, I., *Building a stronger Single Market: Potential for deeper integration of the services sector within the EU*, 2024.

- 100** Ključno je, da se primerja spreminjanje kazalnikov skozi čas, vendar se poročanje v letnih poročilih o enotnem trgu in konkurenčnosti iz leta v leto razlikuje, pri čemer je število ključnih kazalnikov smotrnosti različno. Zaradi tega je primerjanje kazalnikov skozi čas težavno. Poročanje je osredotočeno predvsem na kazalnike na visoki ravni, kot sta delež trgovine s storitvami znotraj EU v BDP EU in delež storitev v skupni dodani vrednosti izvoza. Vendar v njih niso upoštevana podjetja, ki za zagotavljanje storitev ustanovijo podjetje v drugih državah članicah, ali sektorji, ki so gospodarsko pomembni ali zelo dinamični na enotnem trgu. Komisija ni uporabila podatkov iz indeksa OECD za omejevanje trgovine s storitvami, da bi oblikovala ključni kazalnik smotrnosti, ki bi prikazal bolj verodostojno sliko o povezovanju enotnega trga storitev, vendar tudi ni imela ustreznih podatkov za posamezne sektorje.
- 101** Drug pomemben ukrep, ki ga je treba spremljati, je rast produktivnosti v EU, ki je še vedno nižja in je naraščala počasneje od tiste v primerljivih gospodarstvih⁴⁶. Vendar je Sodišče pri analizi ugotovilo, da sedanji okvir kazalnikov zajema trgovinske in regulativne rezultate, vendar se z njim ključni strukturni dejavniki produktivnosti v različnih panogah ali njihove vloge pri ustvarjanju kvalificiranih delovnih mest ne merijo sistematično.

Komisija še ni izvedla celovitega vrednotenja stroškov in koristi povezovanja enotnega trga storitev

- 102** Preden je Komisija leta 2004 predstavila svoj zakonodajni predlog, je ocenila vpliv prihodnje direktive o storitvah na gospodarstvo, socialna vprašanja, okolje in nacionalne uprave⁴⁷. V oceni so napovedani pozitivni učinki na trgovino in naložbe, zaposlovanje, mala in srednja podjetja, inovacije, produktivnost dela in cene življenjskih potrebščin. Na splošno je bilo ugotovljeno, da bi se z odpravo ovir za notranji trg storitev ustvarile znatne koristi za EU v smislu gospodarske rasti in ustvarjanja delovnih mest.

⁴⁶ COM(2023)168, Sporočilo Komisije o dolgoročni konkurenčnosti EU: pogled v obdobje po letu 2030, str. 1.

⁴⁷ SEC(2004) 21, Delovni dokument služb Komisije z naslovom *Extended impact assessment of proposal for a directive on services in the internal market*.

- 103** V skladu z direktivo o storitvah mora Komisija vsaka tri leta oceniti, kako se direktiva uporablja, zlasti kar zadeva nediskriminatorni dostop do storitev in odpravo ovir za notranji trg storitev. Po potrebi lahko v svoje poročilo vključi predloge sprememb⁴⁸. V skladu s smernicami Komisije za boljše pravno urejanje je treba tudi stalno in sistematično pridobivati dokaze o uporabi in učinkih prava EU skozi čas⁴⁹.
- 104** Sodišče je preučilo, ali je Komisija v zadnjih letih ocenila stroške in koristi odprave ovir za storitve na enotnem trgu. Ocenilo je, ali je Komisija analizirala kompromis med večjo harmonizacijo na enotnem trgu, ki je privedla do nižjih transakcijskih stroškov in bolj enakih konkurenčnih pogojev za podjetja, ter stroški prilagoditve za podjetja, na primer tistimi, povezanimi s skladnostjo z novimi pravili.
- 105** Komisija je poročala o uporabi direktive o storitvah, nazadnje leta 2021. Vendar to poročilo vsebuje predvsem pravne preglede ovir in ne vključuje ekonomskih ocen.
- 106** Komisija je leta 2012, tri leta po roku, do katerega so morale države članice prenesti direktivo o storitvah v nacionalno zakonodajo, objavila prvo oceno gospodarskega učinka direktive⁵⁰. Vendar je bilo v [posebnem poročilu Sodišča iz leta 2016](#) ugotovljeno, da so bili v tej študiji uporabljeni podatki o ovirah, ki so obstajale pred rokom leta 2009 in so bili v njej samo predvideni učinki odprave ovir. Zato je bilo v poročilu ugotovljeno, da zaradi pomanjkanja ustrezno podrobnih podatkov o sektorjih, na katere vpliva direktiva o storitvah⁵¹, še vedno ni zanesljive količinske opredelitve gospodarskega učinka.

⁴⁸ Člen 41 direktive o storitvah.

⁴⁹ SWD(2021) 305.

⁵⁰ *The economic impact of the Services Directive: a first assessment following implementation*, [Economic Papers št. 456](#), junij 2012, Evropska komisija, GD ECFIN, Enota za reforme trga proizvodov, Bruselj, 2012.

⁵¹ [Posebno poročilo 05/2016](#), odstavek 38 in 114.

- 107** Komisija je od leta 2015 izvedla več manjših študij o posebnih vidikih, na primer: *The impact of regulatory environment on digital automation in professional services* (2021), *Using behavioural economics to evaluate professionals' incentives in business service professions* (2021) in *Competition and its economic outcomes in selected business services professions in the EU*. Doslej še ni bila opravljena študija, ki bi zagotavljala informacije o stroških regulativnih reform za podjetja ali natančno pojasnila, kako bi bilo treba doseči deregulacijo. Sodišče je že v svojem [posebnem poročilu 28/2018](#) poudarilo, da upravičenci pogosto menijo, da lahko pogoste spremembe pravil in smernic povzročijo zmedo in negotovost ter so zato lahko v nasprotju z nemotenim izvajanjem programov in ciljem poenostavitve.
- 108** Poročili Maria Draghija in Enrica Lette (odstavek [05](#)) poudarjata vlogo storitev in napovedujeta precejšnjo prihodnjo rast. Priznavata pomen regulativnega bremena za podjetja, zlasti MSP, in potrebo po odpravi ovir za storitve, da bi se v celoti izkoristil potencial enotnega trga. Vendar v njih ni količinsko opredeljen gospodarski učinek odprave ovir, niti niso obravnavani ustrezni stroški in koristi.
- 109** Skratka, Komisija še ni opravila sistematičnega vrednotenja stroškov in koristi povezovanja storitev v enotni trg ali učinka, ki so ga sedanji regulativni okvir in ovire doslej imeli na rast in zaposlovanje.

To poročilo je sprejel senat IV, ki ga vodi Petri Sarvamaa, član Evropskega računskega sodišča, v Luxembourgju na zasedanju 26. februarja 2026.

Za Evropsko računsko sodišče



Tony Murphy
predsednik

Priloge

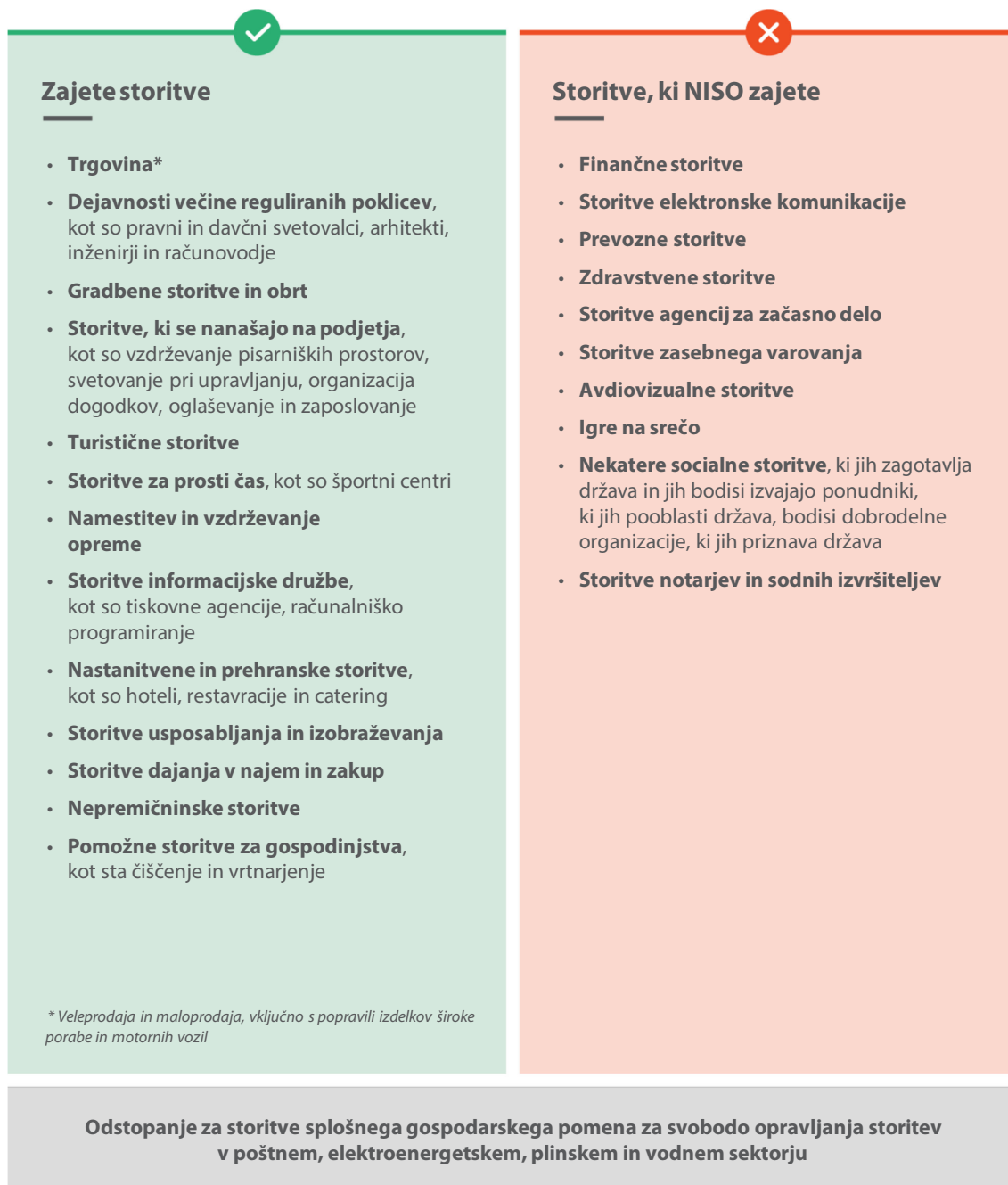
Priloga I – O reviziji

Področje uporabe direktive o storitvah

- 01** Direktiva o storitvah je glavni zakonodajni instrument za odpravo najpomembnejših nacionalnih ovir za trgovino s storitvami v EU. Zajema skoraj polovico vseh storitev (v smislu BDP EU) v EU ([slika 1](#))¹.

¹ Copenhagen Economics, *Making EU Trade in Services Work for All*, 2018.

Slika 1 – Področje uporabe direktive o storitvah



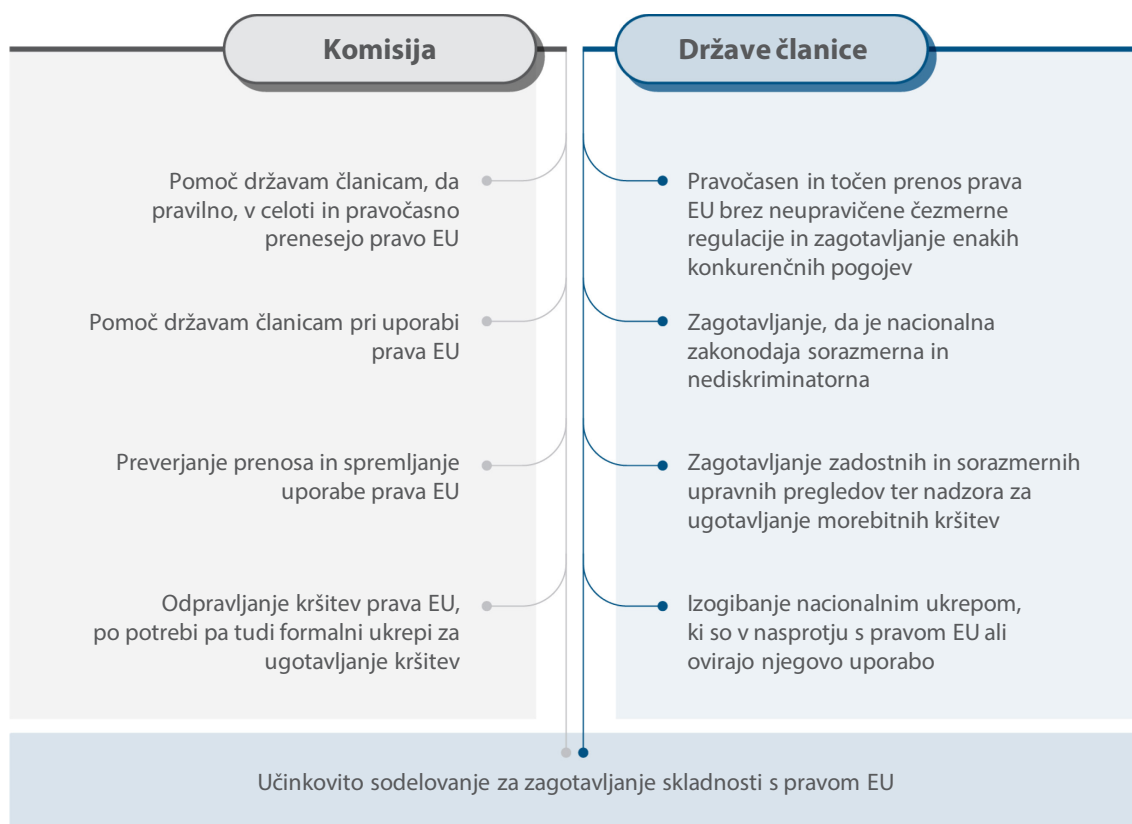
Vir: Sodišče na podlagi podatkov Evropske komisije

- 02** Druga relevantna pravila EU na področju storitev so določena v Direktivi 96/71/ES o napotitvi delavcev in Direktivi 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij.

Vloge in odgovornosti

- 03** V skladu s Pogodbo o delovanju Evropske unije (PDEU) si Komisija in države članice delijo pristojnosti na enotnem trgu EU. Porazdelitev nalog in odgovornosti med Komisijo in državami članicami je prikazana na [sliki 2](#).

Slika 2 – Naloge in odgovornosti v zvezi z izvajanjem in uveljavljanjem pravil enotnega trga



Vir: Sodišče na podlagi podatkov Evropske komisije

Obseg revizije in revizijski pristop

- 04** Sodišče je izvajanje [Direktive 2006/123/ES](#) (direktiva o storitvah) že preučilo v svojem posebnem poročilu iz leta 2016². Devet let pozneje in po objavi posebnega poročila o priznavanju poklicnih kvalifikacij³ je to temo ponovno preučilo, da bi ocenilo, ali je Komisija uspešno opredelila in obravnavala ovire ter ali je pri njihovi odpravi sodelovala z državami članicami.

² Posebno poročilo 05/2016.

³ Posebno poročilo 10/2024.

- 05** Cilj revizije Sodišča je bil oceniti, ali je Komisija uspešno odpravila ovire za storitve, ki otežujejo rast in razvoj v EU. Sodišče je preverilo, ali je Komisija:
- (a) vzpostavila jasen in celovit pristop za krepitev enotnega trga storitev,
 - (b) uspešno uveljavila pravila enotnega trga,
 - (c) zagotovila, da so bila orodja za olajšanje čezmejnih storitev učinkovita, in
 - (d) spremljala vključevanje storitev na enotni trg ter ocenila stroške, koristi in učinek direktive o storitvah v glavnih gospodarskih sektorjih.
- 06** Revizija je zajela obdobje med letoma 2015 in 2025, pri čemer je bil glavni poudarek na ukrepih, ki jih je Komisija sprejela od leta 2020. Sodišče ni preučilo, ali so države članice pravilno izvajale direktivo o storitvah. Analiziralo pa je ovire v državah članicah in njihove temeljne vzroke. [Revizijska metodologija](#) Sodišča je skladna z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih je izdala [Mednarodna organizacija vrhovnih revizijskih institucij \(INTOSAI\)](#).
- 07** Sodišče je analiziralo delo in dokumentacijo Komisije, pri čemer je preučilo vzorec 30 ovir, ki jih je Komisija pri svojem pregledu stanja glede ovir in njihovi oceni iz leta 2021 opredelila kot „zelo omejevalne“, ter vzorec 30 pritožb in drugih primerov, izbranih iz podatkovne zbirke Komisije (THEMIS). Vzorce je izbralo na podlagi njihovega pomena za enotni trg storitev.
- 08** Sodišče je opravilo razgovore s predstavniki nacionalnih uprav in poslovnih organizacij iz vzorca šestih držav članic: Nemčije, Estonije, Francije, Italije, Litve in Madžarske. Te države članice je izbralo na podlagi razpoložljivih informacij o stopnji regulativnega omejevanja (države z visoko stopnjo omejevanja in tiste z nizko), pomena terciarnega sektorja za nacionalna gospodarstva in geografske porazdelitve.
- 09** Da bi Sodišče dopolnilo navedene vire informacij, je opravilo anketo med točkami EKT v 27 državah članicah (glej izvleček v [Prilogi IV](#) in rezultate v [Prilogi V](#)). Z orodjem EU Survey je bilo pregledanih skupno 8 175 točk EKT (od tega 7 886 iz Italije, 186 pa iz Nemčije). Vse osrednje točke EKT (16) so odgovorile na anketo Sodišča; v državah članicah z decentraliziranim pristopom se je stopnja odgovora gibala od 1,3 % v Italiji do 55,6 % v Avstriji.
- 10** Pri delu v zvezi s kazalniki smotrnosti, ki ga je opravilo Sodišče, in njegovem pregledu analize stroškov in koristi povezovanja enotnega trga za storitve, ki jo je opravila Komisija, je Sodišče podprl zunanji strokovnjak.

Priloga II – Ukrepi v okviru strategije Komisije iz leta 2025

Legenda:

Povezava s storitvami (S): ● Ukrepi, povezani s storitvami ● Ukrepi, ki niso povezani s storitvami ● Ukrepi, ki zadevajo storitve in blago | Povezava z zakonodajo (L): ● Zakonodajni ● Nezakonodajni | Odgovorni (O): ● Komisija ● Komisija in države članice

Opis ukrepa	S	L	O
Poglavje 1 Odpravljanje ovir: okrepitev prizadevanj v zvezi z „najhujšimi desetimi“			
1 sprejetje zbirnih svežnjev za poenostavitev, da se zmanjša nepotrebno breme za zaščito učinkovitega izvajanja ciljev politike, kot sta zbirni sveženj za digitalno področje, namenjen racionalizaciji in poenostavitvi nekaterih elementov digitalnega pravnega reda EU, in zbirni sveženj za olajšanje izpolnjevanja obveznosti v zvezi z razširjeno odgovornostjo proizvajalca (v teku),	●	●	●
2 preverjanja konkurenčnosti v fazi ocene učinka za zagotovitev skladnosti enotnega trga in nadaljnjih inovacij (v teku),	●	●	●
3 pregled nacionalnih in evropskih agencij na področju enotnega trga z namenom učinkovite uporabe prava (prvo četrtnetle leta 2026),	●	●	●
4 revizija okvira za javna naročila za centralizacijo in racionalizacijo njegovih razdrobljenih in zapletenih določb ter vključitev uporabe trajnosti, odpornosti, socialnih meril in, v nekaterih tehnologijah in strateških sektorjih, meril dajanja prednosti evropskim proizvodom pri javnih naročilih EU ob hkratnem zagotavljanju konkurenčnih razpisov (2026),	●	●	●
5 v skladu z revizijo okvira za javna naročila, revizija direktive o javnih naročilih za obrambo in občutljivo varnostno opremo 19 za poenostavitev in harmonizacijo pravil in postopkov za javna naročila za obrambo ter upoštevanje morebitnega dajanja prednosti evropskim proizvodom (2026),	●	●	●
6 sklic prvega srečanja šerp za enotni trg na visoki ravni (četrto četrtnetle leta 2025),	●	●	●
7 organizacija prvega letnega političnega srečanja projektne skupine za uveljavljanje pravil enotnega trga na visoki ravni (četrto četrtnetle leta 2025),	●	●	●
8 priprava predloga akta o preprečevanju ovir na enotnem trgu (tretje četrtnetle leta 2027, po potrebi na podlagi ocene delovanja obstoječih preventivnih orodij),	●	●	●
9 določitev skupnih pravil za olajšanje digitalne ureditve podjetij in njihovega poslovanja na enotnem trgu (zakonodajni predlog o „28. pravni ureditvi“ – prvo četrtnetle leta 2026),	●	●	●
10 revizija priporočila Komisije o prenosih podjetij (četrto četrtnetle leta 2025),	●	●	●
11 preučitev zakonodaje EU za odpravo ovir za mobilnost delavcev,	●	●	●

Legenda:

Povezava s storitvami (S): ● Ukrepi, povezani s storitvami ● Ukrepi, ki niso povezani s storitvami ● Ukrepi, ki zadevajo storitve in blago | Povezava z zakonodajo (L): ● Zakonodajni ● Nezakonodajni | Odgovorni (O): ● Komisija ● Komisija in države članice

Opis ukrepa	S	L	O
12 pospešitev in povečanje učinkovitosti postopkov za priznavanje poklicnih kvalifikacij z večjo uporabo digitalnih orodij (četrto četrletje leta 2026),	●	●	●
13 olajšanje priznavanja poklicnih kvalifikacij z razširitvijo shem avtomatičnega priznavanja, na primer prek skupnih okvirov za usposabljanje (četrto četrletje leta 2026),	●	●	●
14 preučitev zakonodaje EU za določitev skupnih pravil za priznavanje in potrjevanje kvalifikacij in spretnosti državljanov tretjih držav (četrto četrletje leta 2026),	●	●	●
15 Komisiji omogočiti, da po potrebi določi skupne specifikacije (predlog za zbirni sveženj, sprejet skupaj s strategijo),	●	●	●
16 pregled uredbe o standardizaciji (zakonodajni predlog – drugo četrletje leta 2026),	●	●	●
17 harmonizacija pravil o označevanju s sektorsko zakonodajo in olajšanje uvajanja rešitev za digitalno označevanje z digitalnim potnim listom izdelka (postopna uvedba digitalnega potnega lista izdelka, vključno z morebitno vključitvijo s pregledom novega zakonodajnega okvira v drugem četrletju leta 2026),	●	●	●
18 odprava neupravičenih zahtev za pooblaščenega zastopnika iz shem razširjene odgovornosti proizvajalca in zmanjšanje obveznosti poročanja, vključno z njihovo omejitvijo na letno poročanje (predlog za zbirni sveženj – četrto četrletje leta 2025),	●	●	●
19 odprava razdrobljenosti, ki jo povzročajo heterogene nacionalne sheme razširjene odgovornosti proizvajalca, z nadaljnjo harmonizacijo, poenostavitvijo in digitalizacijo, vključno z digitalno točko „vse na enem mestu“ za informacije, registracijo in poročanje (v okviru zakonodajnega predloga akta o krožnem gospodarstvu – četrto četrletje leta 2026),	●	●	●
20 reforma meril za prenehanje statusa odpadka in stranskega proizvoda ter zagotovitev bolj harmoniziranega in racionaliziranega okvira na enotnem trgu za prenehanje statusa odpadka in dosego statusa stranskega proizvod; olajšanje sprejetja meril za prenehanje statusa odpadka na ravni EU in omogočitev sprejetja takih meril za prednostne odpadne surovine; olajšanje čezmejnih pošiljk odpadnih surovin za recikliranje (v okviru zakonodajnega predloga akta o krožnem gospodarstvu – četrto četrletje leta 2026),	●	●	●
21 sprejetje učinkovitih ukrepov za povečanje skladnosti proizvodov z izkoriščanjem sinergij z zmogljivostmi EU in nacionalnih carinskih organov ter organov za nadzor trga ter morebitno ustanovitvi organa EU za nadzor trga (od tretjega četrletja leta 2025),	●	●	●
22 posodobitev zakonodajnega okvira za proizvode z namenom izkoriščanja digitalizacije, spodbujanja krožnega gospodarstva in krepitev zaščitnih ukrepov (pregled novega zakonodajnega okvira – morebitni zakonodajni predlog – drugo četrletje leta 2026),	●	●	●
23 začetek pobude za lažje zagotavljanje vseevropskih storitev s strani ponudnikov, ki imajo dovoljenje ali potrdilo v eni državi članici na podlagi prava EU, po možnosti vključno z uskladitvijo takih sistemov dovoljenj in potrdil (drugo četrletje leta 2026),	●	●	●

Legenda:

Povezava s storitvami (S): ● Ukrepi, povezani s storitvami ● Ukrepi, ki niso povezani s storitvami ● Ukrepi, ki zadevajo storitve in blago | Povezava z zakonodajo (L): ● Zakonodajni ● Nezakonodajni | Odgovorni (O): ● Komisija ● Komisija in države članice

Opis ukrepa	S	L	O
24 priprava pravnih smernic in priporočil za države članice, da se zagotovi jasnost glede pravice do začasnega čezmejnega opravljanja storitev (drugo četrtoletje leta 2026),	●	●	●
25 nadaljnje zagotavljanje podpore sozakonodajalcema za zaključek pogajanj o: reviziji uredb (ES) št. 883/2004 in 987/2009 o koordinaciji sistemov socialne varnosti; predlogu za javni vmesnik za izjavo o napotitvi delavcev (COM(2024) 531 final),	●	●	●
26 začetek izvajanja svežnja o pravični mobilnosti delovne sile (2026), ki med drugim vključuje: predlog za evropsko kartico socialnega zavarovanja na podlagi tekočih pilotnih dejavnosti, predlog za okrepitev Evropskega organa za delo, vključno s pregledom njegovega mandata, preučitev ukrepov za olajšanje čezmejnega opravljanja storitev ob hkratnem varstvu pravic delavcev,	●	●	●
27 razvoj orodij za ukrepanje proti neupravičenim ozemelskim omejitvam dobave, da se zajamejo primeri, ki niso zajeti v konkurenčnem pravu, kot so enostranska ravnanja velikih proizvajalcev (predlog – četrto četrtoletje leta 2026);	●	●	●
Poglavje 2 Spodbujanje evropskih trgov storitev			
28 predlaganje zakona o gradbenih storitvah za zmanjšanje ovir za čezmejni dostop do trga storitev gradnje in montaže (četrto četrtoletje leta 2026),	●	●	●
29 sodelovanje z državami članicami za poenostavitev postopkov izdaje dovoljenj in načrtovanja za povečanje ponudbe stanovanj v okviru evropskega načrta za cenovno dostopna stanovanja in evropske strategije za gradnjo stanovanj (prvo četrtoletje leta 2026),	●	●	●
30 začetek izvajanja pobude za olajšanje čezmejnega opravljanja storitev, povezanih z industrijo, kot so storitve montaže, vzdrževanja in popravil (četrto četrtoletje leta 2025),	●	●	●
31 izdaja smernic in priporočil državam članicam za odpravo nepotrebnih predpisov, ki ovirajo naložbe in trgovino na področju reguliranih poslovnih storitev (prvo četrtoletje leta 2026),	●	●	●
32 priprava smernic za države članice o sorazmernosti njihove ureditve maloprodaje (četrto četrtoletje leta 2026),	●	●	●
33 predlaganje novega akta EU o dostavi, ki bo nadomestil direktivo o poštnih storitvah in uredbo o čezmejnih paketnih pošiljkah (zakonodajni predlog – četrto četrtoletje leta 2026),	●	●	●
34 predlaganje akta o digitalnih omrežjih za poenostavitev pravnega okvira in spodbujanje dokončnega oblikovanja enotnega telekomunikacijskega trga (četrto četrtoletje leta 2025),	●	●	●
35 začetek izvajanja pobude za enotno digitalno rezervacijo in izdajo vozovnic za železniški prevoz (četrto četrtoletje leta 2025),	●	●	●

Legenda:

Povezava s storitvami (S): ● Ukrepi, povezani s storitvami ● Ukrepi, ki niso povezani s storitvami ● Ukrepi, ki zadevajo storitve in blago | Povezava z zakonodajo (L): ● Zakonodajni ● Nezakonodajni | Odgovorni (O): ● Komisija ● Komisija in države članice

Opis ukrepa	S	L	O
36 začetek izvajanja pobude za brezpapirno mobilnost potnikov in blaga (četrto četrletje leta 2026),	●	●	●
37 začetek izvajanja pobude o čezmejnem najemu avtomobilov (tretje četrletje leta 2025),	●	●	●
38 zagotovitev harmoniziranega izvajanja in izvrševanja obstoječega horizontalnega pravnega okvira (direktiva EU o storitvah) (v teku);	●	●	●
Poglavje 3 MSP na enotnem trgu			
39 zagotovitev orodja za identifikacijo MSP, ki bo temeljilo na lastni izjavi in bo na voljo v vseh jezikih EU, da se bo po potrebi olajšalo dokazovanje statusa MSP (skupaj s strategijo za enotni trg),	●	●	●
40 okrepitev mreže odposlancev za MSP, vključno s spodbujanjem prostovoljnega sprejetja ukrepov za spodbujanje čezmejne trgovine MSP, in prispevanjem k načrtu za zmanjšanje upravnega bremena (tretje četrletje leta 2025),	●	●	●
41 objava primerov dobre prakse v zvezi z določbami, prijaznimi do MSP, ki jih je mogoče sistematično upoštevati pri pripravi osnutkov zakonodajnih aktov in pogajanjih (tretje četrletje leta 2025),	●	●	●
42 sprejetje opredelitve malih podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo in zbirnega svežnja za mala podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo (skupaj s strategijo za enotni trg),	●	●	●
43 podaljšanje obstoječega sklada za MSP, ki ga izvaja urad Urad Evropske unije za intelektualno lastnino, do leta 2026 in po možnosti tudi do leta 2027 (četrto četrletje leta 2025),	●	●	●
44 sprejetje priporočila Komisije za „prostovoljni standard za MSP“, namenjen upravljanju zahtev glede trajnostnosti, ki jih MSP prejemajo od svojih partnerjev v vrednostni verigi in finančnih partnerjev (tretje četrletje leta 2025),	●	●	●
45 razvoj poenostavljenega prostovoljnega pristopa za pomoč MSP pri izkazovanju njihovih prizadevanj za trajnostnost in izboljšanju njihovega dostopa do trajnostnega financiranja, vključno z oceno potrebe po spremembi delegiranega akta o obveznostih razkritja, ki dopolnjuje uredbo o taksonomiji, da bi lahko finančne institucije bolje odražale svoje dejavnosti financiranja teh MSP (prvo četrletje leta 2026/drugo četrletje leta 2026);	●	●	●
Poglavje 4 Digitalizacija enotnega trga			
46 uvedba evropske denarnice za podjetja za enostavno in digitalno poslovanje v EU (zakonodajni predlog – četrto četrletje leta 2025),	●	●	●

Legenda:

Povezava s storitvami (S): ● Ukrepi, povezani s storitvami ● Ukrepi, ki niso povezani s storitvami ● Ukrepi, ki zadevajo storitve in blago | Povezava z zakonodajo (L): ● Zakonodajni ● Nezakonodajni | Odgovorni (O): ● Komisija ● Komisija in države članice

Opis ukrepa	S	L	O
47 uvedba denarnic EU za digitalno identiteto v vseh državah članicah kot varnega, zanesljivega in zasebnega sredstva digitalne identifikacije za vse v Evropi (četrto četrletje leta 2026),	●	●	●
48 revizija uredbe IMI za poenostavitev postopka za razširitev sistema IMI na nova področja (zakonodajni predlog – četrto četrletje leta 2026),	●	●	●
49 digitalizacija izjav o skladnosti in nekatere druge dokumentacije o izdelkih (predlogi za zbirni sveženj skupaj s strategijo),	●	●	●
50 sprememba zakonodaje EU za razširitev uporabe digitalnega potnega lista izdelka kot digitalnega vsebnika za informacije v zvezi s proizvodi (del revizije novega zakonodajnega okvira, drugo četrletje leta 2026) in zagotovitev njegove tehnične uvedbe,	●	●	●
51 uvedba določb o digitalizaciji v revidiranem pravnem okviru za standardizacijo in javna naročila (drugo in četrto četrletje leta 2026),	●	●	●
52 revizija pravnega reda na področju izdajanja elektronskih računov pri javnem naročanju s preoblikovanjem obstoječe direktive v uredbo in uvedbo obveznega standarda EU za izdajanje elektronskih računov pri javnem naročanju (četrto četrletje leta 2026);	●	●	●
Poglavje 5 Uveljavljanje spoštovanja pravil enotnega trga			
53 okrepitev nacionalnih centrov SOLVIT in celotne mreže za učinkovitejše reševanje težav in boljšo podporo poslovnim modelom (četrto četrletje leta 2025),	●	●	●
54 sistematično nadaljnje ukrepanje Komisije in držav članic v zvezi s strukturnimi vprašanji, ki jih je opredelila mreža SOLVIT, in ovirami, pri katerih prizadevanja projektne skupine za uveljavljanje pravil enotnega trga niso uspešna (od drugega četrletja leta 2025),	●	●	●
55 predstavitev prvega letnega programa uveljavljanja pravil enotnega trga (ki bo povezan z objavo letnega poročila o enotnem trgu in konkurenčnosti – prvo četrletje leta 2026).	●	●	●

Opomba: Okvirni rok za izvedbo vsakega ukrepa je naveden v oklepajih.

Priloga III – Reforme, povezane s storitvami, vključene v nacionalne načrte za okrevanje in odpornost

Država članica	Ukrep	Leto zaključka	Opis
Španija	Začetek veljavnosti zakona o spremembi zakona 34/2006 o dostopu do poklicev odvetnikov in procesnih pooblaščenec (procuradores)	2021	Reforma sedanjega sistema minimalnih pristojbin v sistem maksimalnih pristojbin in nova obveznost za odvetnike in procesne pooblaščenice, da morajo stranki pri svetovanju predložiti oceno stroškov; omogočitev multidisciplinarnih dejavnosti odvetnikov in procesnih pooblaščenec v okviru iste pravne osebe ter enoten dostop do poklicev odvetnikov in procesnih pooblaščenec
	Začetek veljavnosti zakona o regulaciji nekaterih športnih poklicev	2023	Sprejetje zakona o regulaciji nekaterih športnih poklicev, da se obravnavajo izzivi regulativne heterogenosti ter ustrezno upoštevata načeli nujnosti in sorazmernosti
Hrvaška	Poenostavitev vsaj 50 regulativnih zahtev za poklicne storitve	2024	Izvajanje drugega in tretjega akcijskega načrta za liberalizacijo trgov storitev, kot so stroški registracije in članstva v poklicnih zbornicah, obravnavanje razdrobljenih izključnih pravic v posameznih poklicih in izvajanje strokovnih izpitov (npr. za arhitekto in inženirje) ali odprava omejitev za davčne svetovalce glede lastniških in upravljaljskih deležev ali glasovalnih pravic
Italija	Začetek veljavnosti letnega zakona o konkurenci za leto 2025	2025	Poenostavitev zahtev za ustanovitev in registracijo poklicnih družb v reguliranih poklicih
	Ureditev poklicev turističnih vodnikov	2024	Cilj reforme je bil poenostaviti razdrobljeno zakonodajo v smeri enotne poklicne kvalifikacije in enotnih standardov na nacionalni ravni brez ustvarjanja novega reguliranega poklica.
	Omogočanje reforme univerzitetnih diplom	2021	Reforma skupin univerzitetnih diplom z uvedbo višje stopnje prožnosti za zadovoljitev spreminjajočega se povpraševanja po znanjih in spretnostih na trgu dela ter pospešitev dostopa do poklicev, da bi se bolje zadovoljilo povpraševanje po tehničnih kompetencah na trgu dela
Madžarska	Poenostavitev davčnega sistema z zmanjšanjem števila davkov	2023	Postopna odprava začasnih davčnih ukrepov Določbe v zakonodaji, v katerih je navedeno prenehanje veljavnosti začasnih davčnih ukrepov
Avstrija	Sprememba zakona o občasnem prevozu (Gelegenheitsverkehrsgesetz)	2021	Odprava zavezujoče tarife za občasni prevoz (obveznost taksimetra)
Portugalska	Začetek veljavnosti zakona o reguliranih poklicih	2022	Ločevanje funkcij regulacije in zastopanja v poklicnih združenjih, skrajšanje seznama rezerviranih dejavnosti (samo za zaščito ustavnega interesa) ter omejitve lastništva in upravljanja družb za poslovne storitve
Slovaška	Poenostavitev priznavanja izobrazbe in poklicnih kvalifikacij	2022	Poenostavitev priznavanja dokazil o izobrazbi in poklicnih kvalifikacijah

Priloga IV – Anketa o direktivi o storitvah med točkami EKT

Izvleček iz vprašalnika:

Št.	Vprašanja/odgovori				
Skladnost z direktivo o storitvah					
4	Ali lahko ponudniki storitev opravijo vse upravne formalnosti, potrebne za njihove čezmejne dejavnosti, prek vaše enotne kontaktne točke? ☐ Da ☐ Ne				
4.1	Če ste odgovorili z da, ali lahko ponudniki storitev opravijo vse formalnosti z uporabo elektronskih sredstev? ☐ Da ☐ Ne				
5	Naša enotna kontaktna točka... <i>(označite lahko več odgovorov)</i> ☐ ponudnike storitev obvešča o zahtevah v naši državi članici. ☐ zagotavlja kontaktne podatke pristojnih organov, vključno s podrobnostmi o organih, pristojnih za izvajanje storitvenih dejavnosti. ☐ svetuje o dostopu do javnih registrov in podatkovnih zbirk storitev in ponudnikov storitev. ☐ ponudnike storitev obvešča o pravnih sredstvih v primeru spora med pristojnimi organi in ponudnikom ali prejemnikom storitev ali med ponudnikom in prejemnikom storitev ali med ponudniki storitev. ☐ zagotavlja kontaktne podatke subjektov, ki niso pristojni organi in na katere se lahko ponudniki in prejemniki storitev obrnejo za praktično pomoč.				
Izvajanje dobrih praks in priporočil					
6	V katerih jezikih EU vaša enotna kontaktna točka zagotavlja informacije? <i>(označite lahko več odgovorov)</i> ☐ V uradnem/-ih jeziku/-ih vaše države članice ☐ V angleščini ☐ V drugih uradnih jezikih EU				
8	Ali na svojem spletišču pojasnite veljavna pravila in postopke, ki se uporabljajo za: <table border="1"> <tbody> <tr> <td>začasno ali občasno čezmejno opravljanje storitev?</td><td>☐ Da ☐ Ne</td></tr> <tr> <td>primere, ko mora biti ponudnik storitev ustanovljen v vaši državi članici?</td><td>☐ Da ☐ Ne</td></tr> </tbody> </table>	začasno ali občasno čezmejno opravljanje storitev?	☐ Da ☐ Ne	primere, ko mora biti ponudnik storitev ustanovljen v vaši državi članici?	☐ Da ☐ Ne
začasno ali občasno čezmejno opravljanje storitev?	☐ Da ☐ Ne				
primere, ko mora biti ponudnik storitev ustanovljen v vaši državi članici?	☐ Da ☐ Ne				

10	Ali so na vašem spletišču navedene naslednje informacije:	
	informacije o razpoložljivih pravnih oblikah in ustreznih zahtevah	☐ Da ☐ Ne
	informacije o tem, za katere gospodarske dejavnosti so potrebne licence ali dovoljenja, tudi za storitve, ki se opravljajo začasno ali občasno	☐ Da ☐ Ne
	informacije o reguliranih poklicih in potrebnih kvalifikacijah	☐ Da ☐ Ne
	informacije o veljavni obdavčitvi dohodkov pravnih oseb, dohodnini, davku na dodano vrednost, davku, povezanem s specifično dejavnostjo, in s tem povezanih upravnih zahtevah	☐ Da ☐ Ne
	pojasnila specifičnih pravnih in upravnih pojmov	☐ Da ☐ Ne
	pojasnila o veljavnih pravilih za plače, delovno pravo, socialno varnost in posebne zahteve, ki se uporabljajo za napotitev delavcev na podlagi Direktive 96/71/ES, ki jih morajo izpolnjevati ponudniki storitev.	☐ Da ☐ Ne
Drugo		
11	Približno koliko zahtevkov za informacije/pomoč v zvezi z dejavnostmi iz direktive o storitvah letno prejmete od podjetij s sedežem v drugi državi članici? ☐ 0–10 ☐ Več kot 10, vendar ne več kot 50 ☐ 50 ali več ☐ Teh informacij nimamo.	
14	Ali lahko ponudniki storitev iz drugih držav članic postopke opravijo na spletu z uporabo sredstev elektronske identifikacije, vzpostavljenih v njihovi državi? ☐ Da ☐ Ne	
15	Ali je vaša enotna kontaktna točka dostopna prek evropskega enotnega digitalnega vstopnega mesta? ☐ Da ☐ Ne	

Priloga V – Rezultati ankete med točkami EKT

C Država članica s centralizirano enotno kontaktno točko  da
 DC Država članica z decentraliziranimi enotnimi kontaktnimi točkami  ne

Država članica	Enotna kontaktna točka (vrsta)	Odgovori (št.)	Skladnost z direktivo o storitvah	Izvajanje priporočil o dobrih praksah	Dostop prek enotnega digitalnega portala	Sprejemanje elektronske osebne izkaznice
Belgija	DC	2	2	2	1	2
Bolgarija	C	da				
Češka	DC	4	2	4	3	3
Danska	C	da				
Nemčija	DC	31	29	28	8	24
Estonija	C	da				
Irska	C	da				
Grčija	C	da				
Španija	DC	1				
Francija	C	da				
Hrvaška	C	da				
Italija	DC	104	94	104	33	16
Ciper	C	da				
Latvija	DC	1				
Litva	C	da				
Luksemburg	C	da				
Madžarska	C	da				
Malta	C	da				
Nizozemska	DC	1				
Avstrija	DC	5	1			1
Poljska	C	da				
Portugalska	DC	1				
Romunija	C	da				
Slovenija	DC	1				
Slovaška	DC	4	3	4		3
Finska	C	da				
Švedska	C	da				

Za točke EKT se je štelo, da niso v celoti skladne z direktivo o storitvah, če je bil odgovor na vprašanje 4 in/ali 4.1 „ne“ in/ali niso bile zagotovljene vse storitve, navedene v vprašanju 5. Za točke EKT se je štelo, da niso v celoti izvedle dobrih praks in priporočil, če niso označile „angleščine“ (vprašanje 6) in/ali je bil kateri koli odgovor na vprašanji 8 in 10 „ne“. Za več podrobnosti o metodologiji Sodišča glej [Prilogo IV](#). Za države članice z decentraliziranimi točkami EKT številke označuje točke, ki niso skladne/ne izvajajo priporočil/ne omogočajo dostopa/ne sprejemajo izkaznice.

Kratice

Kratika	Opredelitev/razlaga
BDP	bruto domači proizvod
EGP	Evropski gospodarski prostor
EKT	enotna kontaktna točka
MSP	mala in srednja podjetja
OECD	Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj
PDEU	Pogodba o delovanju Evropske unije

GLOSAR

Pojem	Opredelitev/razlaga
Dialog EU Pilot	Mehanizem za obravnavanje domnevne neskladnosti s pravom EU na podlagi neformalnega dialoga med Komisijo in zadevno državo članico.
Evropski semester	Letni cikel, s katerim se zagotavlja okvir za usklajevanje ekonomskih politik držav članic EU in spremlja napredek.
Mehanizem za okrevanje in odpornost	Mehanizem finančne podpore EU za ublažitev gospodarskih in socialnih posledic pandemije COVID-19 in spodbujanje okrevanja ter spoprijemanje z izzivi za zeleno in digitalno preobrazbo.
Napoteni delavec	Oseba, ki jo delodajalec pošlje na začasno delo v državo članico, ki ni država, v kateri je ta oseba običajno zaposlena.
Postopek za ugotavljanje kršitev	Postopek, sestavljen iz več faz, ki ga začne Komisija proti državi članici EU, ki ne izpolnjuje svojih obveznosti v skladu z zakonodajo EU.
Priporočilo za posamezno državo	Letne smernice, ki jih Komisija v okviru evropskega semestra izda posameznim državam članicam v zvezi z njihovimi makroekonomskimi, proračunskimi in strukturnimi politikami.
SOLVIT	Neformalna spletna mreža nacionalnih organov, ki pomaga pri iskanju zunajsodnih rešitev za spore v primerih, ko potrošniki ali podjetja menijo, da se pravila EU o enotnem trgu ne uporabljajo pravilno.

Odgovori Komisije

<https://www.eca.europa.eu/sl/publications/sr-2026-13>

Časovnica

<https://www.eca.europa.eu/sl/publications/sr-2026-13>

Revizijska ekipa

Sodišče v posebnih poročilih predstavlja rezultate svojih revizij politik in programov EU ali tem upravljanja, ki se nanašajo na posamezna področja proračuna. Te revizijske naloge izbere in oblikuje tako, da imajo kar največji možni učinek, pri čemer upošteva tveganja za smotrnost poslovanja ali skladnost, višino zadevnih prihodkov ali porabe, pričakovan razvoj dogodkov ter politični in javni interes.

To revizijo smotrnosti je opravil revizijski senat IV – regulacija trgov in konkurenčno gospodarstvo, ki ga vodi član Sodišča Petri Sarvamaa. Revizijo je vodil član Sodišča Hans Lindblad, pri njej pa so sodelovali vodja njegovega kabineta Kristina Maksinen, atašejka v njegovem kabinetu Johanna Modigsson, vodilni upravni uslužbenec John Sweeney, vodja naloge Sven Kölling in revizorji Radostina Simeonova, Emmanuel Djoffon, Elena Graziuso, Armin Hosp, Vaidas Sulcas in Zsuzsanna Csàk ter praktikantka Carlotta Gisonni. Podporo pri grafičnem oblikovanju je zagotovila Dunja Weibel.



Od leve proti desni: Elena Graziuso, Carlotta Gisonni, Vaidas Sulcas, Armin Hosp, Hans Lindblad, Emmanuel Djoffon, Sven Kölling, Johanna Modigsson, John Sweeney.

AVTORSKE PRAVICE

© Evropska unija, 2026

Politika Evropskega računskega sodišča (Sodišča) glede ponovne uporabe je določena v njegovem sklepu o politiki odprtih podatkov in ponovni uporabi dokumentov [ECA Decision No 6-2019](#).

Če ni drugače navedeno (npr. v posameznih obvestilih o avtorskih pravicah), so vsebine Sodišča, ki so v lasti EU, pod licenco [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Praviloma je zato ponovna uporaba dovoljena, če se ustrezno navede vir in označijo morebitne spremembe. Kdor ponovno uporabi vsebine Sodišča, ne sme potvoriti prvotnega pomena ali sporočila. Sodišče ni odgovorno za morebitne posledice ponovne uporabe.

Če so na gradivu prikazane določljive fizične osebe, npr. na fotografijah uslužbencev Sodišča, ali če gradivo vsebuje dela tretjih oseb, je treba pridobiti dodatne pravice.

Kadar je pridobljeno tako dovoljenje, se z njim razveljavi in nadomesti zgoraj omenjeno splošno dovoljenje, zato morajo biti v njem jasno navedene morebitne omejitve glede uporabe.

Za uporabo in prikazovanje vsebin, katerih lastnica ni EU, je morda treba pridobiti dovoljenje neposredno od imetnikov avtorskih pravic.

Fotografija na naslovnici: © Evropska unija, vir: Sodišče. Slika je ustvarjena s pomočjo umetne inteligence.

Sliki 1 in 2 – Ikone: slike so bile oblikovane z uporabo virov [Flaticon.com](#).

© Freepik Company S.L. Vse pravice pridržane.

Programska oprema ali dokumenti, za katere veljajo pravice industrijske lastnine, kot so patenti, blagovne znamke, registrirani modeli, logotipi in imena, niso vključeni v politiko Sodišča glede ponovne uporabe.

Na spletiščih institucij Evropske unije znotraj domene europa.eu so povezave do spletišč tretjih oseb. Ker Sodišče na ta spletišča ne more vplivati, vas poziva, da preberete njihove dokumente o politiki glede varstva osebnih podatkov in avtorskih pravic.

Uporaba logotipa Sodišča

Logotip Sodišča se ne sme uporabljati brez predhodnega soglasja Sodišča.

HTML	ISBN 978-92-849-7195-4	ISSN 1977-5784	doi:10.2865/3941369	QJ-01-26-015-SL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7196-1	ISSN 1977-5784	doi:10.2865/9226283	QJ-01-26-015-SL-N

CITIRANJE TE PUBLIKACIJE

Evropsko računsko sodišče, [Posebno poročilo 13/2026](#): Enotni trg za storitve –
Ukrepi Komisije za odpravo ovir za čezmejne storitve še vedno ne zadostujejo,
Urad za publikacije Evropske unije, 2026.

Podjetja se pri zagotavljanju storitev v drugi državi članici EU še vedno srečujejo s precejšnjimi ovirami. Pri tej reviziji, pri kateri je bil poudarek na direktivi EU o storitvah, je bilo ocenjeno, ali je Komisija uspešno odpravila ovire za čezmejne storitve, ki otežujejo gospodarsko rast in razvoj v EU. Sodišče je ugotovilo, da ukrepi Komisije na tem področju še vedno ne zadoščajo.

Komisiji je priporočilo, naj sprejme jasnejšo in ambicioznejšo strategijo za enotni trg storitev, dejavneje uporabi evropski semester in bolje spodbudi države članice k izvajanju potrebnih reform, pojasni zakonodajo in se pri uveljavljanju osredotoči na primere kršitev pravil z znatnim vplivom, okrepi orodja za olajšanje čezmejnih storitev ter spremlja in vrednoti napredek pri dokončnem oblikovanju enotnega trga za storitve.

Posebno poročilo Sodišča v skladu z drugim pododstavkom člena 287(4) PDEU.



EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE



Urad za publikacije
Evropske unije

EVROPSKO RAČUNSKO SODIŠČE
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel.: +352 4398-1

Vprašanja: eca.europa.eu/sl/contact

Spletišče: eca.europa.eu

Družbena omrežja: @EUauditors